

Приложение № 2
към рамков договор с рег. № МЕУ-СИ-Д-
14/14.07.2025 г. на МЕУ (рег. № РД-20-
35/15.07.2025 г. на ИА ИЕУ и ПО-16-
2241/14.07.2025 г. на ИО АД)

ЗАЯВКА по Рамков договор с рег. № МЕУ-СИ-Д-14/14.07.2025 г. на МЕУ (рег. № РД-20-35/15.07.2025 г. на ИА ИЕУ и ПО-16-2241/14.07.2025 г. на ИО АД)		☒
ЗАЯВКА по Рамков договор № РД-20-35 от 15.07.2025г. (актуализирана)		☐ ¹
Позиция от ПГ-2026 г.:	<i>№ по ред от ПГ</i>	<i>11</i>
Описание на проект съгласно ПГ:	<i>Развитие на платформа за производство за издаване на разрешителни за работа</i>	
CPV код	<i>72260000</i>	
Рег. номер на писмо от МИДТ за утвърждаване на проекта /становище по проекта	<i>Рег.№ МЕУ: 90-03-519/04.09.2026</i>	
Изискване за достъп до класифицирана информация ДА/НЕ	<i>НЕ</i>	
Стойност: <i>(стойността следва да съответства на заложената в План-графика) без ДДС, в т.ч. разбивка на стойността за проекти на части/ с акредитив/ авансово</i>		<i>50 000.00 € без ДДС (60 000.00 € с ДДС)</i>
Начин за плащане: <i>(еднократно, на части, периодично, авансово или др.)</i>		<i>Периодично, след подписване на приемо-предавателен протокол по чл. 6 от договора, удостоверяващ приемане на извършените дейности по заявка за надграждане по т.5.7 от ТС и издадена фактура</i>
Плащане с акредитив или авансово ДА/НЕ		<i>НЕ</i>

¹ Отбелязва се в случай че заявката е актуализирана

Документи за плащане с акредитив или авансово	<i>Неприложимо</i>	
Срок на изпълнение: (от дата – до дата или в месеци, ако не е обвързан с конкретна дата)	От дата на подписване на заявката до 10.12.2026г.	
Гаранционен срок: (от дата – до дата или в месеци, ако не е обвързан с конкретна дата)	Гаранционната поддръжка на изпълнението искания за промени в обхвата на настоящата заявка ще се осъществи в срока на гаранционна поддръжка по Заявка по ред №4 от ПГ 2022 „Разработка на платформа за производство за издаване на разрешителни за работа и поддръжка в рамките на 36 месеца“ от Рамков договор № Д-5 от 25.07.2022 г., сключен между Министерство на електронното управление и „Информационно обслужване“ АД.	
Отчитане: (периодично – посочва се период, еднократно, срок за отчитане, отчетни документи)	Периодично, след подписване на приемопредавателен протокол по чл. 6 от договора, удостоверяващ приемане на извършените дейности по заявка за надграждане по т.5.7 от ТС	
Приложения: (напр: технически параметри, образци на отчетни документи)	Приложение 1 - Техническа спецификация (ТС);	
Настоящата заявка да се изпълни при условията на приложените Технически параметри.		
ЗАЯВКАТА е ИЗГОТВЕНА ОТ:		
Ръководител на проект по заявката от страна на БЕНЕФИЦИЕРА		<i>Подпис:</i>
ЗАЯВКАТА е ОДОБРЕНА ОТ:		
Координатор на договора от страна на ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:		<i>Подпис:</i>

Ръководител на договора от страна на БЕНЕФИЦИЕРА:		Подпис:
ЗАЯВКАТА е ПРИЕТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ ИЗПЪЛНИТЕЛЯ:		
Ръководител на проект по заявката		Подпис:
Ръководител по изпълнението на Договора от „Информационно обслужване“ АД		Подпис:

***Забележка:** С една заявка могат да се възлагат повече от един проект по ПП, само когато те са еднотипни и управлението им (възлагане, изпълнение, отчитане) може да се извършва съгласно описаните в таблицата от заглавната страница на заявката параметри и лица. В този случай в таблицата се*

добавят необходимия брой редове, за описване на съответните проекти. Когато проектите не са еднотипни, те се възлагат с отделни заявки.

Заличаванията в документите са на основание чл. 4 от Общия регламент относно защитата на данните - Регламент (ЕС) 2016/679

ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ

за

Развитие на платформа за производство за
издаване на разрешителни за работа

СЪДЪРЖАНИЕ

1. РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ.....	8
1.1. Използвани акроними	8
1.2. Технологични дефиниции	8
1.3. Дефиниции за нива на електронизация на услугите	11
2. ВЪВЕДЕНИЕ	11
2.1. Цел на документа.....	11
2.2. За ИА ИЕУ – функции и структура	12
2.3. За проекта	13
2.4. Нормативна рамка	14
3. ЦЕЛИ, ОБХВАТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА.....	15
3.1. Общи и специфични цели на проекта	15
3.2. Поради спецификата на проекта конкретните цели, очакваният ефект и приложимите специфични цели за всяка отделна промяна се определят в съответното искане за промяна. Не е необходимо всяко искане за промяна да допринася за постигането на всички специфични цели, а само за тези, които са относими към неговия конкретен обхват. Обхват на проекта	16
3.3. Целеви групи	17
3.4. Очаквани резултати	17
3.5. Период на изпълнение	18
4. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ.....	18
5. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА	21
5.1. Общи изисквания към изпълнението на проекта	21
5.2. Общи организационни принципи.....	21
5.3. Управление на проекта.....	21
5.4. Управление на риска.....	22
5.5. Управление на качеството	23
5.6. Специфични изисквания.....	23
5.7. Възлагане на искания за промяна	23
6. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА	25
6.1. Анализ на данните и изискванията	25
6.1.1. Специфични изисквания към етапите на бизнес анализа при разработка, надграждане или внедряване на информационна система.....	26
6.1.2. Специфични изисквания при оптимизиране на процесите по заявяване на електронни услуги и електронни административни услуги (съгл. §1, т.2 от ЗЕУ) в зависимост от заявителя.....	28
6.1.3. Изисквания за оптимизиране на процесите по подаване на декларации, изискуеми в съответствие с нормативната уредба и вътрешните правила	31

6.1.4.	Изисквания към регистрите и предоставянето на административните услуги	32
6.2.	Изготвяне на системен проект	32
6.3.	Разработване на софтуерното решение.....	34
6.4.	Тестване	35
6.5.	Внедряване	37
6.6.	Обучение.....	37
6.7.	Гаранционна поддръжка.....	38
6.7.1.	Обхват на дейностите по гаранционна поддръжка.....	38
6.7.2.	Управление на инциденти (incident management)	39
6.7.3.	Управление на проблеми (УП) (problem management)	40
6.7.4.	Управление на качеството при отстраняване на инциденти и проблеми. Параметри на качеството.	41
6.7.5.	Минимални изисквания към параметрите на качеството	41
7.	ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ В ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	45
7.1.	Функционални изисквания към информационната система	45
7.1.1.	Интеграция с външни информационни системи	45
7.1.2.	Използване на интеграционния слой на електронното управление	47
7.1.3.	Технически изисквания към интерфейсите.....	49
7.1.4.	Електронна идентификация на потребителите.....	50
7.1.5.	Отворени данни	52
7.1.6.	Формиране на изгледи.....	53
7.1.7.	Администриране на системата.....	54
7.2.	Нефункционални изисквания към информационната система.....	54
7.2.1.	Авторски права и изходен код.....	54
7.2.2.	Системна и приложна архитектура	56
7.2.3.	Повторно използване (преизползване) на ресурси и готови разработки	60
7.2.4.	Изграждане и поддръжка на множество среди	62
7.2.5.	Процес на разработка, тестване и разгръщане.....	63
7.2.6.	Бързодействие и мащабируемост.....	64
7.2.7.	Информационна сигурност и интегритет на данните	69
7.2.8.	Използваемост	73
7.2.9.	Системен журнал	83
7.2.10.	Дизайн на бази данни и взаимодействие с тях	84
7.2.11.	Изисквания по отношение на киберсигурност в съответствие с чл. 12, ал. 1 от.....	86
8.	ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА ПО ПРОЕКТА	90

8.1.	Дейност 1 Развитие на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа	90
8.1.1.	Описание на дейността	91
8.1.1.1.	Поддейност: Развитие на приложния софтуер на Платформата (за всички модули и функционалности), в рамките на текущата система	91
8.1.1.2.	Развитие на функции и други функционалности на Платформата	91
8.1.1.3.	Изготвяне на справки и статистически данни	92
8.1.2.	Изисквания към изпълнение на дейността	92
8.1.3.	Очаквани резултати	92
9.	ДОКУМЕНТАЦИЯ	93
9.1.	Изисквания към документацията	93
10.	РЕЗУЛТАТИ	93
	Приложение П1	94

1. РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ

1.1. Използвани акроними

Акроним	Описание
АИС	Автоматизирана информационна система
АМС	Администрация на Министерския съвет
МЕУ/ МИДТ	Министерство на електронното управление/ Министерство на иновациите и дигиталната трансформация
МВР	Министерство на вътрешните работи
АЗ	Агенция по заетостта
ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност“
АО	Административен орган
АОП	Агенция по обществени поръчки
АПК	Административнопроцесуален кодекс
БУЛСТАТ	Регистър Булстат
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация
ЗЕУ	Закон за електронното управление
ИТ	Информационни технологии
КАО	Комплексно административно обслужване
ТР	Търговски регистър
ДХЧО	Държавен хибриден частен облак
ЦАИС	Централизирана автоматизирана информационна система
ЕУ	Електронно управление
SDK	Software development kit
API	Application programming interface/Приложно програмен интерфейс
СУЗ	Система за управление на заявки

1.2. Технологични дефиниции

Термин	Описание
Виртуална комуникационна инфраструктура	Инфраструктура, която на база съществуваща физическа свързаност, предоставена от Възложителя, предоставя възможност за изграждане на отделни и защитени виртуални мрежи за всяка една от структурите в сектора, при гарантиране на сигурен и защитен обмен на информация в тях.

Държавен хибриден частен облак	Централизирана на ниво държава информационна инфраструктура (сървъри, средства за съхранение на информация, комуникационно оборудване, съпътстващо оборудване, разпределени в няколко локации, в помещения, отговарящи на критериите за изграждане на защитени центрове за данни), която предоставя физически и виртуални ресурси за ползване и администриране от секторите и структурите, които имат достъп до тях, в зависимост от нуждите им, при гарантиране на високо ниво на сигурност, надеждност, изолация на отделните ползватели и невъзможност от намеса в работоспособността на информационните им системи или неоторизиран достъп до информационните им ресурси. Изолацията на ресурсите и мрежите на отделните секторни ползватели (е-Общини, е-Правосъдие, е-Здравеопазване, е-Полиция) се гарантира с подходящи мерки на логическо ниво (формиране на отделни клъстери, виртуални информационни центрове и мрежи) и на физическо ниво (клетки и шкафове с контрол на достъпа).
Софтуер с отворен код	Компютърна програма, която се разпространява при условия, които осигуряват безплатен достъп до програмния код и позволяват: Използването на програмата и производните на нея компютърни програми без ограничения в целта; Промени в програмния код и адаптирането на компютърната програма за нуждите на нейните ползватели; Разпространението на производните компютърни програми при същите условия. Списък на стандартни лицензионни споразумения, които предоставят тези възможности, който може да бъде намерен в подзаконовата нормативна уредба към Закона за електронно управление или на: http://opensource.org/licenses.
Машинночетим формат	Формат на данни, който е структуриран по начин, по който, без да се преобразува в друг формат позволява софтуерни приложения да идентифицират, разпознават и извличат специфични данни, включително отделни факти и тяхната вътрешна структура.
Отворен формат	Означава формат на данни, който не налага употребата на специфична платформа или специфичен софтуер за повторната употреба на съдържанието и е предоставен на обществеността без ограничения, които биха възпрепятствали повторното използване на информация.
Метаданни	Данни, описващи структурата на информацията, предмет на повторно използване.
Официален отворен стандарт	Стандарт, който е установен в писмена форма и описва спецификациите за изискванията как да се осигури софтуерна оперативна съвместимост.

Система за контрол на версиите	Технология, с която се създава специално място, наречено “хранилище”, където е възможно да се следят и описват промените по дадено съдържание (текст, програмен код, двоични файлове). Една система за контрол на версиите трябва да може: • Да съхранява пълна история - кой, какво и кога е променил по съдържанието в хранилището, както и защо се прави промяната; • Да позволява преглеждане на разликите между всеки две съхранени версии в хранилището; • Да позволява при необходимост съдържанието в хранилището да може да се върне към предишна съхранена версия; • Да позволява наличието на множество копия на хранилището и синхронизация между тях. Цялата информация, налична в системата за контрол на версиите за главното копие на хранилището, прието за оригинален и централен източник на съдържанието, трябва да може да бъде достъпна публично, онлайн, в реално време.
Първичен регистър	Регистър, който се поддържа от първичен администратор на данни - административен орган, който по силата на закон събира или създава данни за субекти (граждани или организации) или за обекти (движими и недвижими) за първи път и изменя или заличава тези данни. Например Търговският регистър е първичен регистър за юридическите лица със стопанска цел, Имотният регистър е първичен регистър за недвижима собственост.
Наличност на Системата в проценти	Процентът на договорените часове, за които компонент или услуга е достъпна за определен период от време.
Работни дни	От понеделник до петък без националните и официалните празници.
Работни часове (Работно време)	08:00-17:30 всеки работен ден
Инцидент	Инцидент е всяко намаляване на качеството или недостъпност на предоставяна услуга и/или непланираното ѝ прекъсване, както и неизправност на елемент от инфраструктурната конфигурация
Продължително прекъсване	Прекъсване на услугата за повече от четири (4) работни часа
Планирана недостъпност	Планирано прекъсване на една или повече услуги.
Недостъпност	Неспособността на услуга или част от услуга да осигури нормалното обслужване

Непланирана недостъпност	Неочаквано прекъсване на една или повече услуги или значителна деградация на качеството на предлаганата услуга.
---------------------------------	---

1.3. Дефиниции за нива на електронизация на услугите

Термин	Описание
Ниво 1	Информация - предоставяне на информация за административни услуги по електронен път, включително за начини и места за заявяване на услугите, срокове и такси.
Ниво 2	Едностранична комуникация - информация съгласно дефиницията за Ниво 1 и осигурен публичен онлайн достъп до шаблони на електронни формуляри.
Ниво 3	Двустранна комуникация - заявяване на услуги изцяло по електронен път, включително електронно подаване на данни и документи, електронна обработка на формуляри и електронна идентификация на потребителите, освен ако със закон се допуска предоставяне на електронна административна услуга без идентификация;.
Ниво 4	Извършване на услуги от ниво 3, за които е осигурена възможност за електронно връчване и електронно плащане, ако за получаването на електронна административна услуга се дължат такси.

2. ВЪВЕДЕНИЕ

С Решение на Министерския съвет № 447 от 7 юли 2022 г., на министъра на електронното управление е възложено да координира дейностите по оптимизиране и електронизиране на процесите по издаване на разрешителни за пребиваване и работа на чужденците в Република България. В резултат е изпълнен проект за дигитализиране на свързаните с издаването на разрешителни за пребиваване и работа на чужденците в Република България процеси и създаване на единна Платформа за производство за издаване на разрешителни за работа (Платформата, Системата) за обработка на свързаните документи и данни.

2.1. Цел на документа

Целта на настоящия документ е да опише софтуерните изисквания към изпълнението на проект с предмет: „Развитие на платформа за производство за издаване на разрешителни за работа“.

В настоящата техническа спецификация са описани и изискванията към проектната организация, документацията и отчетността.

Съдържанието на настоящата техническа спецификация е задължително за прилагане от всички лица по чл.1, ал.1 и ал. 2 от ЗЕУ, публичните и секторните възложители по Закона за обществените поръчки, които са публични предприятия по смисъла на Закона за публичните предприятия, като в същото може да бъде добавян текст в зависимост от специфичните нужди на разработваната информационна система, но не може да бъде изтривано настоящото съдържание.

2.2. За ИА ИЕУ – функции и структура

Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление“ (БЕНЕФИЦИЕРА/ Агенцията) е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище в гр. София.

Съобразно устройствения си правилник, Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление“ (БЕНЕФИЦИЕРА) има задължение да:

(1.) Съблюдава нивото на качеството на обслужване на свързани с електронното управление централни компоненти на електронното управление;

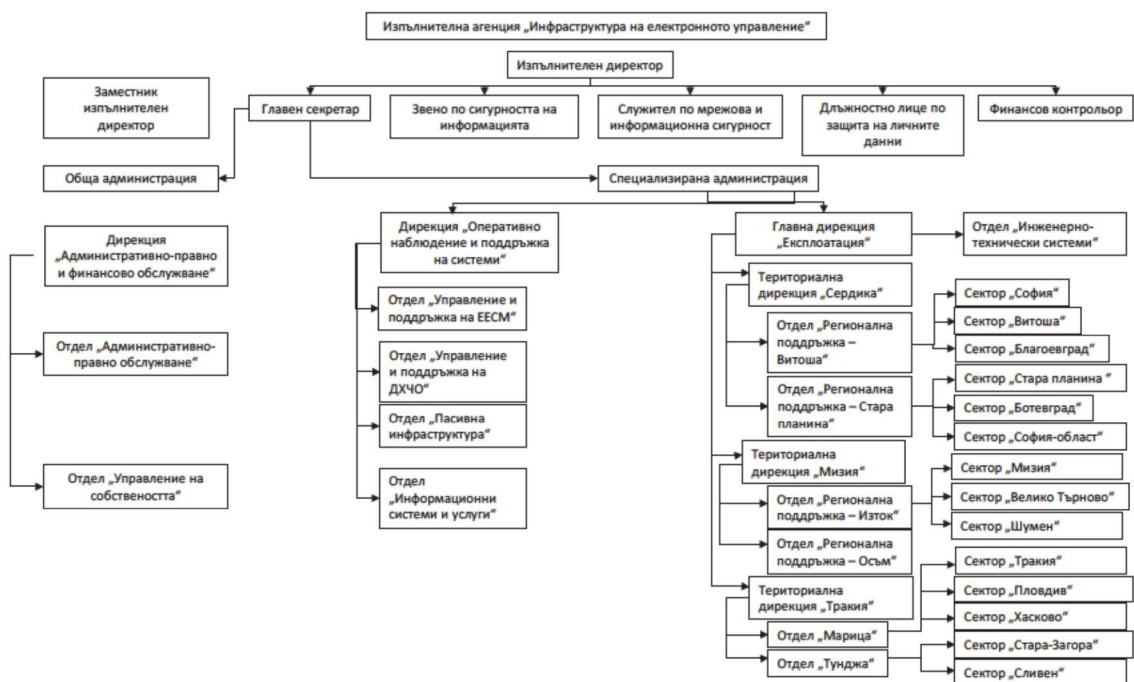
(2.) Изпълнява дейности по прилагането на процедури за обслужване на потребители, управление на инциденти и проблеми, свързани с централизирано предоставяне на електронни административни услуги и/или електронни услуги, като осъществява оперативно наблюдение на комуникационно-информационни системи;

(3.) Извършва анализи и изготвя доклади за състоянието на наблюдаваните ресурси;

(4.) Уведомява отговорните лица при прекъсване на услуги и на нормалното функциониране на отделни компоненти и системи;

(5.) Планира и управлява непрекъснато и координирано предоставяне на ИКТ услуги на електронното управление.

При изпълнение на своите функции БЕНЕФИЦИЕРА се води от Закона за електронното управление (ЗЕУ), Закона за електронната идентификация (ЗЕИ), Закона за електронните съобщения (ЗЕС), други закони и подзаконови нормативни актове.

Фигура 1. Структура на ИА ИЕУ

2.3. За проекта

Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа е пусната в експлоатация през 2024 г. Чрез системата работодателите имат възможност да подават изцяло по електронен път, от всяко място и по всяко време, заявления за наемане на чуждестранни работници.

Платформата е централизирана и е разработена като уеб базирано приложение, отговарящо на всички изисквания за информационна сигурност и ползваемост, съгласно изискванията на законодателството и препоръките на Възложителя. Системата е изцяло синхронизирана с европейската процедура за издаване на разрешение за пребиваване и работа тип „Синя карта на Европейския съюз“. Синята карта е разрешение за работа за чужденци, граждани на държави извън ЕС и дава достъп на чуждите граждани до висококвалифицирана работа, право на влизане, право на смяна на работодател след изтичане на първите 12 месеца на висококвалифицирана заетост. Тя гарантира еднакво третиране с гражданите на съответната държава по отношение на условия на труд, образование, обучение, социална сигурност и достъп до услуги.

Системата осигурява прозрачност, проследимост и публичност при разглеждане заявленията и издаване на разрешенията. Платформата предоставя възможност за единна точка за проверки и онлайн справки по всяко време на денонощието. Тя осигурява пълен контрол и детайлна проследимост на движението на документите и обработката им в отделните администрации участващи в процеса – Министерство на вътрешните работи, Агенция по заетостта, Държавна агенция национална сигурност и Изпълнителна агенция Главна инспекция по труда. Платформата премахва необходимостта от движение на документи на хартия и намалява възможността за грешки, които често се срещат в ръчно обработваните документи. Тя

предоставя автоматизиран обмен на данни, бързо изпращане и получаване на досиета на чужденци за обработка, изискване на допълнителни документи и възможност за проверки в реално време за статус на подадени заявления от заявителя или служител на конкретна администрация.

Предмет на настоящия проект е осигуряване на последващо развитие съществуващата Платформа за производство за издаване на разрешителни за работа чрез изпълнение на едно или повече конкретно възложени искания за промяна.

Настоящата техническа спецификация има рамков характер. Тя определя допустимите направления за развитие на Платформата, общите организационни, функционални, технически и нефункционални изисквания, етапите на изпълнение и реда за възлагане, изпълнение, отчитане и приемане на отделните промени. С настоящата техническа спецификация не се възлага едновременното реализиране на всички възможни промени и не се определя предварително изчерпателен набор от конкретни функционалности за разработване.

Всяко искане за промяна представлява самостоятелно възлагане в рамките на проекта. В всяко едно от тях ще се конкретизират необходимостта от промяната, целите, обхватът, засегнатите модули, функционалности, бизнес процеси, данни и интеграции, подробните функционални и технически изисквания, приложимите общи изисквания от настоящата техническа спецификация, очакваните резултати и критериите за приемане, приложимите етапи, срокът, необходимият ресурс и стойността. Задължение за изпълнение възниква само за обхвата, включен в утвърдено по реда на т. 5.7 искане за промяна.

2.4. Нормативна рамка

Проектът се осъществява в съответствие с изискванията, регламентирани със следните нормативни актове и стратегически документи:

- *Закон за електронното управление (ЗЕУ);*
- *Закон за киберсигурност (ЗК);*
- *Закон за електронната идентификация (ЗЕИ);*
- *Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ);*
- *Закон за администрацията (ЗА);*
- *Закон за трудовата миграция и трудовата мобилност;*
- *Закона за чужденците в Република България*
- *Наредба за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги (НОИИСРЕАУ);*
- *Наредба за обмена на документи в администрацията (НОДА);*

- *Наредба за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност (НМИМИС);*
- *Правилник за прилагане на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност;*
- *Правилник за прилагане на Закона за чужденците в Република България;*
- *Базисен модел на комплексно административно обслужване, приет от Министерския съвет на 19.06.2013 г.;*
- *Актуализирана стратегия за развитие на електронно управление в Република България 2019 – 2023 и Актуализирана пътна карта за изпълнение на Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2019-2023 г., приети с РМС № 546 от 18.09.2019 г.;*
- *Единен модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги;*
- *Модел за интеграция с хоризонтална система за електронна автентикация;*
- *Закон за платежните услуги и платежните системи;*
- *Закон за ограничаване на плащанията в брой;*

Трябва да бъдат спазени и изискванията на нормативните актове, документи и стандарти на международно и европейско ниво, които имат отношение към изпълнението на проекта.

Системата трябва да осигурява защита от неоторизиран достъп и ползване на данни, които представляват лични данни по смисъла на ЗЗЛД и да отговаря на всички изисквания, произтичащи от Общия регламент относно защитата на данните Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД, GDPR).

Посочените нормативни актове и документи в областта на електронното управление и административното обслужване не са изчерпателни. Изпълнението на проекта трябва да е съобразено и с всички произтичащи от законовата уредба и подзаконовите актове за нейното прилагане изисквания, вкл. нови нормативни промени, извън посочените по-горе, имащи отношение към настоящия проект.

3. ЦЕЛИ, ОБХВАТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

3.1. Общи и специфични цели на проекта

С реализирането на проекта се цели да се изпълнят дейности по развитие на Платформата в срока на изпълнение на проекта.

Общата цел на проекта е да се осигури устойчиво, контролирано, законосъобразно, сигурно и оперативно ефективно развитие на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа в съответствие с възникващите нормативни, организационни,

технологични и потребителски потребности, при запазване на непрекъсваемостта и качеството на предоставяните чрез нея услуги.

Постигането на общата цел ще бъде реализирано чрез следните специфични цели:

1. Реализирани дейности по развитие на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа, съгласно изискванията на Бенефициера или подобрения в текущо разработени функционалности по заявки за развитие;
2. Развитие на **единна, сигурна и оперативно ефективна електронна платформа** за управление на целия жизнен цикъл на разрешителните за работа, в съответствие със ЗЧРБ,
3. Осигуряване на възможност за своевременно адаптиране на Платформата към промени в работните процеси, административните процедури, организацията на работа и свързаните външни информационни системи;
4. Повишаване на степента на автоматизация, ефективност, прозрачност и проследимост на процесите по подаване, разглеждане и обработване на заявленията и свързаните с тях документи и данни;
5. Поддържане и развитие на оперативната съвместимост и автоматизирания обмен на данни между Платформата и вътрешните и външните информационни системи, имащи отношение към обслужваните процеси;
6. Запазване и повишаване на надеждността, информационната сигурност, производителността, използваемостта и достъпността на ново разработваните и изменяните компоненти на Платформата;
7. Осигуряване на техническа поддръжка, проследимост на реализираните промени и възможност за последващо развитие на Платформата чрез актуален изходен код и проектна, техническа и експлоатационна документация.

3.2. Поради спецификата на проекта конкретните цели, очакваният ефект и приложимите специфични цели за всяка отделна промяна се определят в съответното искане за промяна. Не е необходимо всяко искане за промяна да допринася за постигането на всички специфични цели, а само за тези, които са относими към неговия конкретен обхват. Обхват на проекта

Обхватът на проекта включва изпълнението на Дейност 1 „Развитие на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа“ чрез възлагане и реализиране на едно или повече искания за промяна.

В обхвата на Дейност 1 попадат единствено промените, които са включени в утвърдено искане за промяна и съответстват на направленията за развитие, определени в т. 8.1 от настоящата техническа спецификация. Описаните в техническата спецификация направления определят рамката на допустимите възлагания и не представляват предварително възложен пакет от функционални или технически промени.

За всяко искане за промяна се определят конкретният обхват, засегнатите компоненти, приложимите изисквания, етапите на изпълнение, резултатните документи, срокът, ресурсът,

стойността и условията за приемане. Дейности или промени, които не са включени в утвърдено искане за промяна, не се считат за възложени в рамките на проекта.

3.3. Целеви групи

Целевите групи, към които е насочен проектът, обхващат:

- Български юридически лица, участващи в процедури свързани с издаването на разрешителни за пребиваване и работа на чужденци в Република България;
- Физически лица, граждани на трети страни, участващи в процедури свързани с издаването на разрешителни за пребиваване и работа на чужденци в Република България;
- Административни органи, участващи в процедури свързани с издаването на разрешителни за пребиваване и работа на чужденци в Република България;
- Служители на Министерство на иновациите и дигиталната трансформация, функционално ангажирани с администриране на системата;
- Служители на МВР, ДАНС и АЗ.

3.4. Очаквани резултати

Очакваните резултати от изпълнението на проекта са:

- Надградени и актуализирани съществуващи функционалности на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа или разработване на допълнителни нови функционалности, в това число и промяна бизнес процеси, в случай че са идентифицирани такива нужди, надграждане с нови процеси и нови модули/функционалности, промени в технологичната рамка или промяна с цел постигане на пълна автоматизация на работните процеси, съгласно искане за промяна с цел развитие на системата;
- Реализирани и приети промени по Платформата в точния обхват на възложените искания за промяна;
- Приведени в определеното с всяко искане за промяна целево състояние засегнатите функционалности, модули, бизнес процеси, интерфейси, справки, структури от данни или други компоненти на Платформата;
- Постигнати конкретните функционални, технически и организационни резултати и изпълнени критериите за приемане, определени в съответното искане за промяна;
- Запазена съвместимост, цялост на данните и нормалното функциониране на незасегнатите компоненти на Платформата, както и съответствието на новоразработените и изменяните компоненти с приложимите изисквания за сигурност, оперативна съвместимост, производителност, използваемост и достъпност;
- Внедрени в съответната среда и готови за експлоатация приети версии на Платформата, когато внедряването е включено в обхвата на конкретното искане за промяна;

- Актуализиран изходен код, проектна, техническа и експлоатационна документация и налични доказателства за проведените тестове и приемането на извършената работа.

Конкретните крайни резултати, показателите за тяхното изпълнение и критериите за приемане се определят отделно във всяко искане за промяна. Общият резултат от проекта представлява съвкупността от резултатите по всички изпълнени и приети искания за промяна и не предполага задължително реализиране на всички допустими направления за развитие, посочени в настоящата техническа спецификация.

3.5. Период на изпълнение

Проектът се изпълнява за период до 10.12.2026 г. считано от датата на стартиране на проекта и възлагане на писмено искане за промяна от Бенефициера. Срокът на изпълнението на всяко искане за промяна и конкретните изисквания към изпълнението се посочват в писменото искане за промяна, съгласно т. **5.7. Възлагане на искания за промяна** от настоящата техническа спецификация.

4. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ

Платформата е уеб базирана, с единна база данни, чрез която работят различни администрации (МЕУ/МИДТ, МВР, АЗ, ДАНС, МВнР, ИА ГИТ) и външни потребители (работодатели, чужденци от трети страни). Изградената система съдържа външна част за предоставяне на електронни услуги и вътрешна част за служебно ползване. Платформата притежава следните функционалности:

- Електронно подписване на документи
- Интеграция с външни системи и регистри
- Управление на потребители и правата им за достъп
- Автоматично разпределяне на постъпили заявления/жалби на случаен принцип.

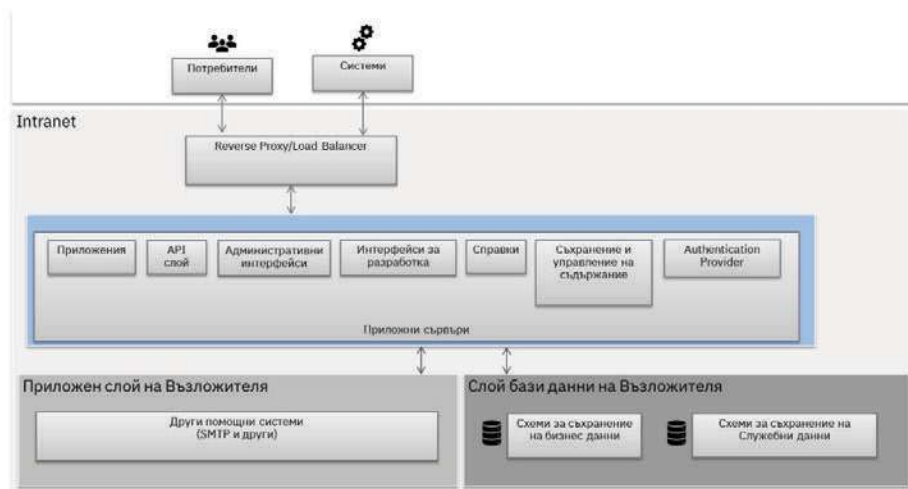
Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа функционира в инфраструктурата на ДХЧО.

Платформата предоставя възможност за:

- Подаване на първоначално заявление за разрешение за пребиваване и работа/смяна на работодател
- Подаване на заявление за удължаване на срок на разрешение
- Подаване на заявление за краткосрочна заетост на работници
- Подаване на жалба към заявление с постановен отказ/прекратяване/отнемане на разрешение за пребиване и работа
- Разглеждане на заявление в производството по издаване на разрешение

- Издаване на становища и решения
- Генериране на справки.

Модел на архитектурата на Платформата е показана на фигурата по-долу.

Фиг.2 Архитектура на Платформата

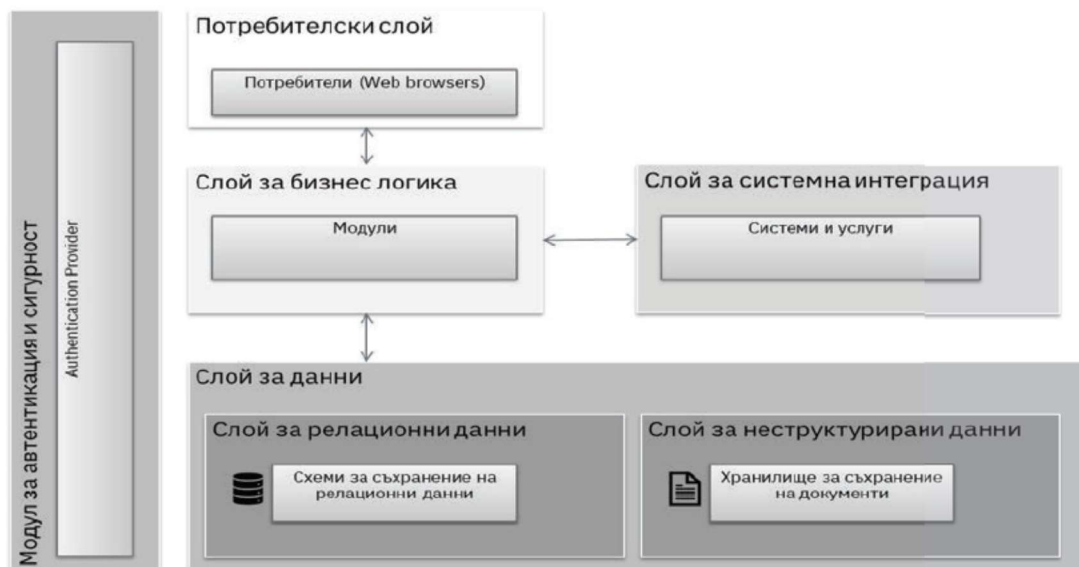
Всички потребителски действия се изпълняват посредством уеб браузър. Слой на бизнес логиката – обособява основната функционалност на модулите.

Интерфейси с други системи – набор от уеб услуги и интеграционни процеси осигуряващи обмен на данни между системи и компоненти.

Слоят за съхранение на данните се състои от няколко различни компонента:

- База данни (схеми) за системни данни – използвана за съхранението на релационните данни в системата, които са необходими на платформата, за да функционира. Реализиран е в схема на база от данни, предоставена от МЕУ/МИДТ.
- База данни (схеми) за бизнес данни – използвана за съхранението на релационните данни в системата, които се създават и използват в изпълняващите се процеси. Реализиран е в схема на база от данни, предоставена от МЕУ/МИДТ.
- Хранилище (storage) за съхранение на неструктурирани данни – използва се за съхранение на документите, които постъпват и се обработват в системата.

На диаграмата са представени слоевете на Платформата, както и начина, по който си взаимодействат:

Технологична рамка:

Продукционна среда
<u>Машини с Linux операционна система (2бр)</u>
- Red Hat Enterprise Linux 16 GB RAM 2 CPU 500 GB disk space
<u>Машини с Windows Server операционна система (1 бр)</u>
- Microsoft Windows Server 16 GB RAM 1 CPU 500 GB disk space
Осигурени схеми в база от данни (Oracle, MS SQL Server, PostgreSQL) – 500 GB space

Тестова среда
<u>Машини с Linux операционна система (3бр)</u>
- Red Hat Enterprise Linux 16 GB RAM 1 CPU 500 GB disk space
<u>Машини с Windows Server операционна система (1 бр)</u>
- Microsoft Windows Server 16 GB RAM

Тестова среда
• 1 CPU • 500 GB disk space
Осигурени схеми в база от данни (Oracle, MS SQL Server, PostgreSQL) – 500 GB space

5. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

5.1. Общи изисквания към изпълнението на проекта

Проектът е с предмет: „Развитие на платформа за производство за издаване на разрешителни за работа“. Изпълнителят следва да спазва всички приложими стандарти по отношение на електронното управление в Република България и свързаните с това нормативни изисквания.

5.2. Общи организационни принципи

Задължително изискване е да се спазят утвърдените хоризонтални и вертикални принципи на организация на изпълнението на предмета на проекта за гарантирано постигане на желаните резултати от проекта, така че да се покрие пълният набор от компетенции и ноу-хау, необходими за изпълнение на проекта, а също така да се гарантира и достатъчно ниво на ангажираност с изпълнението и проблемите на проекта:

- Хоризонталният принцип предполага ангажиране на специалисти от различни звена, така че да се покрие пълният набор от компетенции и ноу-хау по предмета на проекта и същевременно екипът да усвои новите разработки на достатъчно ранен етап, така че да е в състояние пълноценно да ги използва и развива и след приключване на проекта;

- Вертикалният принцип включва участие на експерти и представители на различните управленски нива, така че управленският екип да покрива както експертните области, необходими за правилното и качествено изпълнение на проекта, така и управленски и организационни умения и възможности за осъществяване на политиката във връзка с изпълнението на проекта. Чрез участие на ръководители на звената – ползватели на резултата от проекта, ще се гарантира достатъчно ниво на ангажираност на институцията с проблемите на проекта.

5.3. Управление на проекта

Изпълнителят трябва да приложи методология за управление на проекта, като организира изпълнението на дейностите си съгласно принципите на избрана от него Методология за управление на ИТ проекти.

Доброто управление на проекта трябва да осигури:

- координиране на усилията на експертите от страна на Изпълнителя и Бенефициера и осигуряване на висока степен на взаимодействие между членовете на проектния екип;
- оптимално използване на ресурсите;
- текущ контрол по изпълнението на проектните дейности;
- разпространяване навреме на необходимата информация до всички участници в проекта;
- идентифициране на промени и осигуряване на техните анализ и координация;
- осигуряване на качеството и полагане на усилия за непрекъснато подобряване на работата за удовлетворяване на изискванията на участниците в проекта.

5.4. Управление на риска

Изпълнителят следва да прави оценка на рисковете, като идентифицира основните рискове, които могат да попречат за качествено изпълнение на проекта. Идентифицираните рискове се оценяват и анализират, като своевременно се предприемат мерки за тяхното минимизиране.

В хода на изпълнението на проекта, Изпълнителят следи рисковете, като ги оценява, анализира и идентифицира (евентуално) нови рискове, извършва приоритизиране на рисковете на проекта, с предвиждане на мерки за тяхното минимизиране. При настъпване на критични рискове и други рискове, които да водят до отклонение спрямо първоначално очакваните резултати и изпълнение, същите се докладват своевременно по електронна поща на Бенефициера и се включват в отчетните документи.

При изпълнение на проекта могат да се вземат предвид следните рискове и да се добавят други, според спецификата на системата:

- Промяна в нормативната уредба, водеща до промяна на ключови компоненти на решението;
- Затруднена комуникация между лицата на Бенефициера и Изпълнителя, ангажирани с изпълнението по проекта;
- Ненавременно изпълнение на всяко от задълженията от страна на Изпълнителя;
- Неправилно и неефективно разпределяне на ресурсите и отговорностите при изпълнението на проекта;
- Забавяне при изпълнение на проектните дейности, опасност от неспазване на срока за изпълнение на настоящия проект;
- Неинформиране на Бенефициера за всички потенциални проблеми, които биха могли да възникнат в хода на изпълнение на дейностите;
- Липса на ангажираност от страна на администрациите ползватели на системата.

При извършване на оценката за всеки риск поотделно се използват следните критерии за извършване на оценката на:

- въздействието – ниско, средно, високо или критично;
- вероятността – ниска, средна или висока;
- степента на критичност - критичен, висок, среден, нисък.

		Вероятност за реализиране на риска		
		1-ниска	2-средна	3-висока
Ниво на въздействие на риска	1-ниско	Нисък риск	Нисък риск	Среден риск
	2-средно	Нисък риск	Среден риск	Висок риск
	3-високо	Среден риск	Висок риск	Критичен риск
	4-критично	Висок риск	Критичен риск	Критичен риск

5.5. Управление на качеството

Изпълнителят създава организация за управление на качеството при предоставяне на дейностите.

5.6. Специфични изисквания

Изпълнителят е задължен да спазва приетите в системата на Бенефициера правила и процедури и други нормативни документи по различните дейности. Основните документи са представени в т. 2.4 на настоящата техническа спецификация, като Бенефициерът осигурява наличната при него документация.

5.7. Възлагане на искания за промяна

Дейност 1 се изпълнява след възлагане чрез писмено искане за промяна от страна на Бенефициера. Срокът за изпълнението на всяко искане за промяна, обхватът и конкретните изисквания към изпълнението се посочват в писменото искане за промяна съгласно Приложение П1 „Образец на искане за промяна“, към настоящата техническа спецификация, съгласувано с Изпълнителя.

Искането за промяна е документът, с който се конкретизира и възлага изпълнимият обхват на отделна промяна по Платформата. Самото включване на дадено направление, възможност или вид промяна в настоящата техническа спецификация не представлява възлагане за неговото реализиране.

Всяко искане за промяна съдържа най-малко следното, когато е приложимо:

- основанието и необходимостта от промяната, съществуващото положение и конкретната цел;
- точно определен обхват, включително изрично посочване на засегнатите и незасегнатите модули, функционалности, бизнес процеси, потребителски групи, роли, данни и интеграции;
- подробни функционални и технически изисквания;
- приложимите етапи по т. 6;
- приложимите функционални и нефункционални изисквания по т. 7;
- очакваните резултати, резултатните документи и другите продукти, които трябва да бъдат предоставени;
- начинът на тестване, критериите за приемане и необходимите потребителски сценарии;
- изискванията за внедряване, обучение и поддръжка, когато са приложими;
- срокът за изпълнение, необходимия ресурс и отговорните лица от двете страни.

Писма, становища, потребителски сигнали, нормативни промени, констатирани проблеми или други установени детайли представляват основание за анализиране и подготовка на искане за промяна, но сами по себе си не представляват възлагане за разработване.

Когато след утвърждаването на искането бъде установена необходимост от промяна, която е извън неговия обхват, тя подлежи на отделен анализ и може да бъде изпълнена само след изменение на съществуващото или възлагане на ново искане за промяна по реда на настоящата точка. Не се допуска разширяване на възложения обхват единствено въз основа на устни указания, работна кореспонденция или решения, взети в хода на разработването.

След уточняване от Бенефициера на обхвата и изискванията по искането за промяна, същото се изпраща за оценка на обема от предвидените дейности от Изпълнителя и тяхното остойностяване. Изпълнителят, в срок от 5 (пет) работни дни от получаването му, връща на Бенефициера искането с попълнена информация за обема работа в човеко/часове и съответните финансови параметри. В случай на несъгласие на Ръководителя на проекта от страна на Бенефициера с предложената оценка, същият полага усилия чрез преговори с Изпълнителя да постигнат общо съгласие. В случай че не бъде постигнато съгласие в рамките на 3 (три) работни дни, Бенефициерът преценява дали да възложи конкретното искане за промяна. Исканията за промяна се изготвят и подписват като електронни документи с електронен подпис, създаден с квалифицирано удостоверение за електронен подпис.

Утвърдените искания за промяна се изпращат на Изпълнителя по съответния ред за кореспонденция, съгласно изискванията на рамковия договор или установени канали за

комуникация. След приемането и подписването им от Изпълнителя, исканията за промяна се връщат до Бенефициера, но не по-късно от 5 (пет) работни дни от датата на изпращането.

Дейностите по изпълнението на исканията за промяна започват от датата на получаване от Изпълнителя на утвърдено от страна на Бенефициера искане или от конкретна дата посочена в утвърденото от Бенефициера искане и са със срок посочен в него.

В случай че Изпълнителят е възразил писмено на подписаната от Ръководителя на проекта от страна на Бенефициера искане за промяна, същото се внася за разглеждане от комисия на Бенефициера, за произнасяне в спора в 5 (пет) дневен срок. При разглеждането на спора, комисията анализира всички представени аргументи на Изпълнителя и се произнася с решение за всеки един от тях.

На база резултатите от работата на комисията, Бенефициерът преценява последващите си действия.

6. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

Описаните в настоящия раздел етапи се прилагат самостоятелно за всяко възложено искане за промяна в зависимост от неговия предмет, обхват, сложност и въздействие върху Платформата.

Приложимите етапи, изисквания и условията за преминаване между тях се определят в съответното искане за промяна. Когато определен етап или документ по проекта не е приложим, това се посочва и обосновава в искането за промяна. Изпълнението на даден етап по едно искане за промяна не замества необходимостта от извършване на съответния анализ или проектиране по друго искане за промяна.

6.1. Анализ на данните и изискванията

Дейност 1 „Развитие на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа“:

Функционалният обхват на Дейност 1 включва разработка, промяна и подобрения в текущо разработени функционалности и разработване на допълнителни нови функционалности, в това число и промяна бизнес процеси, в случай че са идентифицирани такива нужди, надграждане с нови процеси и нови модули/функционалности, промени в технологичната рамка или промяна с цел постигане на пълна автоматизация на работните процеси, както и за обезпечаване на възникнали потребителски нужди.

В рамките на етапа за Дейност 1 се проучват изискванията на Бенефициера по отношение на реализацията на искане за промяна. Извършва се анализ на изградената система, нейните функционалности, архитектура, модули и системна интеграция с вътрешни за електронното управление системи или външни такива за целите на поставените от Бенефициера изисквания, свързани с развитие на системата, оптимизация на работните процеси и услугите предоставяни от нея.

Функционален обхват на проекта

○ Разработка на нови функционалности на Системата и надграждане на съществуващи;

- В процеса на бизнес анализ да бъде изследвана съвместимостта на бизнес процесите на крайните ползватели – администрации (МЕУ/МИДТ, МВР, АЗ, ДАНС, МВнР, ИА ГИТ) и външни потребители (работодатели, чужденци от трети страни) с вече одобрени оптимизирани референтни модели за предоставяне на услуги и нормативни изисквания на Базисен модел за Комплексно административно обслужване в държавната администрация. При наличие на разработени модели за предоставяне на услуги по „Епизоди от живота“ и „Събития от бизнеса“, които включват услуги, предоставяни от крайните ползватели – администрации (МЕУ/МИДТ, МВР, АЗ, ДАНС, МВнР, ИА ГИТ), да бъдат съобразени нуждите от модификации в референтните модели, за да се постигне подобряване на времето и намаляване на административната тежест при комплексно обслужване спрямо предоставянето на отделните услуги поединично;

- В случай че се касае за административни услуги, те трябва да бъдат разграничени на базата на разлики в бизнес процесите и да не бъдат генерализирани и/или обобщавани на базата на типа на действие (например, ако Системата издава няколко различни вида удостоверения, с които се удостоверяват различни обстоятелства, административните услуги трябва да бъдат регистрирани отделно);

- Удостоверителните административни услуги трябва да бъдат регистрирани и като вътрешни административни услуги и да бъде реализирана възможност за предоставянето на тези услуги като вътрешни електронно административни услуги за нуждите на комплексното административно обслужване чрез служебен онлайн интерфейс.

6.1.1. Специфични изисквания към етапите на бизнес анализа при разработка, надграждане или внедряване на информационна система

Изпълнителят трябва да следва Методологията за усъвършенстване на работните процеси за предоставяне на административни услуги и Наръчника за прилагане на методологията, приета с Решение № 578 на Министерския съвет от 30 септември 2013 г.;

- Трябва да бъде предвидена фаза на проучване, по време на която да се дефинират потребителските нужди, да се проведат предварителни тестове с потребители и да се изработи план, по който да се адресират идентифицираните нужди;

- Необходимо е да бъде направен анализ на текущото състояние на данните, които ще се обработват, по отношение на тяхната изчерпателност, пълнота и качество, да се направи оценка на възможността за въвеждане на данни и обстоятелства в регистри, съгласно изискванията на нормативната уредба. Да се предложи модел на данните, съдържащ описание на основните таблици и схематично представяне на връзките между тях;

- В процеса на анализа трябва да се разгледа възможността обменът на данни да се основава на общи стандарти, т.е. условия за използване, формат на данните, машинна четимост, метаданни, споделени речници/таксономии, честота, детайлност и задължителни атрибути. Задължителното прилагане би гарантирало изпълнението на изискванията за повторни потребители и доставчици на данни.

- Трябва да бъде направен анализ, оценка и описание на работните процеси, заложи в нормативната уредба, да бъде предложена организационна архитектура на базата, на която да бъдат разработени и оптимизирани основните функционалности на Системата.

- Трябва да бъдат предвидени периодични продуктови тествания по време на разработката и внедряването на Системата, с извадка (фокус-група) от бъдещите потребители на Системата, чрез които да се изпита и оцени използваемостта на услугите и потребителските интерфейси, както и за да бъдат отстранени затруднения и несъответствия със параметрите;

- Трябва да се спазват нормативните изисквания за еднократно събиране и повторна употреба на данни в държавната администрация (съгласно АПК и ЗЕУ) и в разработените бизнес процеси да не се изискват данни за заявителя и/или за получателя на услугата, които могат да се извлекат автоматично в процеса на електронна идентификация чрез Центъра за електронна идентификация или на базата на ЕГН от КЕП. При необходимост изпълнителят трябва да предложи на Бенефициера адекватни промени в нормативната уредба, които да хармонизират съответните секторни нормативни изисквания с общите разпоредби на Административнопроцесуалния кодекс, Закона за електронно управление, Закона за електронния документ и електронния подпис и приложимите подзаконови актове, ако действащата нормативна уредба изисква:

- изрично попълване на типов структуриран електронен формуляр, върху който потребителите трябва да се подпишат собственоръчно и/или който да приложат като изискуем документ при заявяването на електронна административна услуга;
- изрично деклариране или обявяване на обстоятелства или данни, които се администратират и/или удостоверяват от други държавни органи и могат да бъдат

получени по служебен път, включително и автоматизирано през съответни интеграционни интерфейси;

- други нормативни изисквания, които водят до неоптимални или ненужно бюрократични процеси, които биха могли да бъдат оптимизирани при заявяване и предоставяне на електронни административни услуги;

6.1.2. Специфични изисквания при оптимизиране на процесите по заявяване на електронни услуги и електронни административни услуги (съгл. §1, т.2 от ЗЕУ) в зависимост от заявителя

- Предвидените за разработка и внедряване електронни административни услуги трябва да бъдат регистрирани предварително в Регистъра на услугите към Административния регистър (съгласно чл. 61 от Закона за администрацията). Услугите, които ще бъдат надградени, и новоразработените услуги трябва да отговарят на изискванията за електронни услуги с минимално Ниво 4, където е приложимо (т.е. услугата изисква заплащане на такса), или Ниво 3, в случаите, в които за предоставяне на услугата не се изисква заплащане на такса; Дефинициите за нивата на електронизация на административните услуги са регламентирани в Наредбата за административния регистър към Закона за администрацията;

- При разработката на информационна система, чрез която се предоставят ЕАУ, да се предвиди изцяло автоматизираното им предоставяне, като се определи задължителното минимално ниво на електронизация на ЕАУ, съгласно т. 1.3 от настоящата техническа спецификация, както и нивото на осигуреност на средствата за електронна идентификация при заявяване на ЕАУ, определено съгласно Методика за определяне от лицата по чл. 1, ал. 1 и 2 от ЗЕУ на средствата за електронна идентификация, които се използват при заявяване на ЕАУ, и тяхното ниво на осигуреност, и получаване на резултата от нея.

- При анализа трябва да се има предвид, ако АО предоставя ЕАУ от ниво 4, изискваща такса за плащане, тя е с намалена такса спрямо таксата за присъствено заявяване и предоставяне, ако при прилагането на методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност се установи различен размер на разходите, съгласно чл.10а, ал 2 от ЗЕУ.

- Трябва да се разработят информативни текстове за всяка услуга, които включват като минимум:

- условия за предоставяне на услугата;
- срокове за предоставяне на услугата;
- такси за заявяване и съответно предоставяне на услугата;

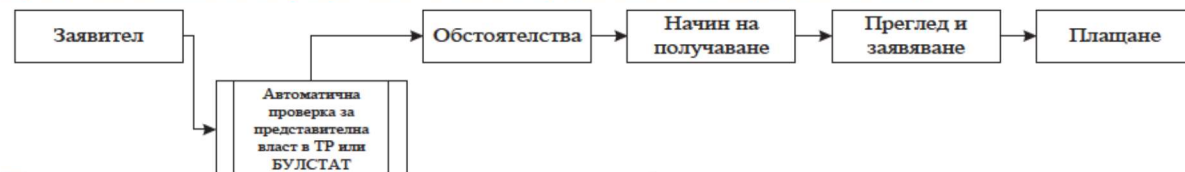
- начини за получаване на услугата;
- резултат от предоставяне на услугата;
- отказ от предоставяне на услугата.
- Информативните текстове за всяка услуга трябва да бъдат достъпни за потребителите още като първа стъпка от заявяването на услуга;
- Тарифирането на услугите трябва да бъде реализирано така, че Системата да съхранява всички версии на тарифите за услуги (от дата до дата) и да прилага съответната тарифа в зависимост от момента, в който е заявена дадена услуга;
- Трябва да бъде оптимизиран потребителският път от влизане на сайта до заявяване и получаване на услуга и пътят от регистрация на нов потребител до заявяване и получаване на услуга;
- При оптимизацията на потребителския път трябва да се отчита всяко действие от страна на потребителя (натискане на бутон, въвеждане на данни, прочитане на текст и пр.), което може да се спести.
- Съгласно действащата нормативна уредба допустимите заявителя на електронни административни услуги могат да бъдат разделени в няколко групи, като процесите по заявяване на ЕАУ и необходимите процеси по установяване на допустимостта на заявлението зависят от множество фактори. Трябва да бъде обърнато специално внимание на спецификите в процесите в зависимост от качеството, в което действа заявителят, за да се постигне максимална оптимизация на процеса, като същевременно се защити сигурността на търговския и гражданския оборот.
- Предоставянето на ЕАУ от административните органи на гражданите и бизнеса да се извършва през Портала на електронното управление чрез хоризонталната система за еФорми, като се използва Единният модел за заявяване, заплащане и предоставяне на ЕАУ.

В приложената диаграма са показани възможни разлики в бизнес процесите в зависимост от качеството, в което действа заявител на ЕАУ:

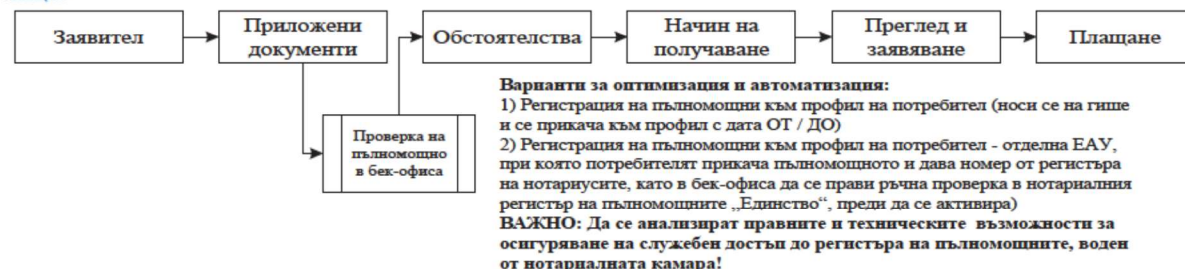
Процес по заявяване „в лично качество“:

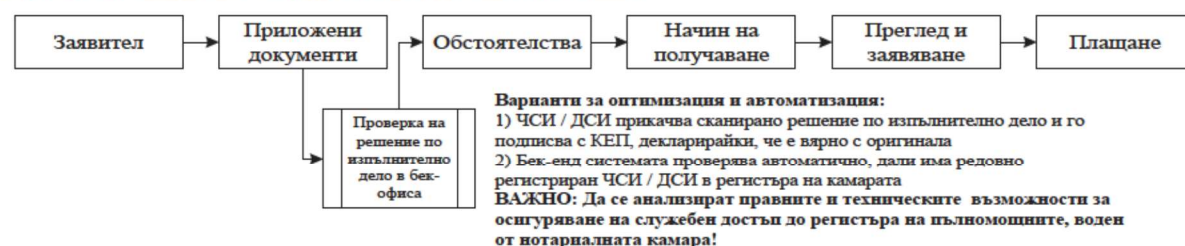
Процес по заявяване на услуга като законен представител на юридическо лице:

Процес по заявяване на услуга като пълномощник на физическо или юридическо лице:

Процес по заявяване на услуга като длъжностно лице:

В приложената таблица са представени спецификите и разликите в бизнес процесите в зависимост от качеството, в което действа заявител на ЕАУ, които трябва да бъдат отразени при реализацията на Системата:

Вид заявител	Особености	Специфични процеси
Физическо лице за собствени нужди	Заявява ЕАУ за лични нужди от свое име. Това е най-простият за реализиране случай	Услугата може да бъде предоставена, след като са изпълнени нуждите за идентификация, ако има такива - електронна идентификация по смисъла на ЗЕИ или ЕГН, извлечено от КЕП в преходния период, както и три имена или анонимно.
Законен представител на юридическо лице	Заявява ЕАУ, за да обслужи нужди на юридическо лице, на което е законен представител (т.е. заявителят е вписан като представляващ юридическото лице в съответен регистър)	Услугата може да бъде предоставена, след като са изпълнени нуждите за идентификация - електронна идентификация по смисъла на ЗЕИ или ЕГН, извлечено от КЕП в преходния период, както и автоматична проверка за представителна власт в ТРРЮЛНЦ/ БУЛСТАТ.

Пълномощник на ФЛ или ЮЛ	Заявява ЕАУ, за да обслужи нужди на физическо или юридическо лице, което го е упълномощило (т.е. заявителят трябва да разполага с пълномощно, което му дава необходимия обем и обхват на представителна власт, за заявяване и/или получаване на съответната услуга)	Услугата може да бъде предоставена само след проверка на представителната власт в Регистъра с пълномощни на Нотариалната камара, чрез проверка в Регистъра на овластяванията по смисъла на ЗЕИ или при създадена възможност за регистриране на пълномощни към профила на потребителя или за заявяване на услугата. Пълномощник може да бъде и посредник за предоставяне на ЕАУ по реда на ЗЕУ, в т.ч. Центрове за комплексно административно обслужване.
Длъжностно лице (ЧСИ / ДСИ)	Заявява ЕАУ, за да изпълни определени свои задължения като длъжностно лице спрямо друго физическо или юридическо лице, за което следва да има съответен правен интерес.	Услугата може да бъде предоставена само след проверка на длъжностното лице в съответния регистър (ЧСИ/ ДСИ) и на правния интерес чрез изискване за декларирането му чрез изрична декларация, подписана с КЕП, и прилагане на копие от решение по изпълнително дело.

6.1.3. Изисквания за оптимизиране на процесите по подаване на декларации, изискуеми в съответствие с нормативната уредба и вътрешните правила

- Системата трябва да поддържа номенклатура с редактируеми шаблони на декларации, които да бъдат достъпни за актуализация за администраторите на Системата;
- Трябва да се поддържа история на версиите на шаблоните и да няма възможност за перманентно премахване/изтриване на шаблони, а само смяна на статуса им и публикуване на нова версия;
- Ако даден бизнес процес изисква подаване на декларация от страна на заявител на услуга, при достигане на съответната стъпка от процеса Системата трябва:
 - да попълва автоматично всички персонални данни на заявителя в електронна форма, генерирана на база на съответния шаблон на декларация;
 - да дава възможност на потребителя за избор на съответните обстоятелства, които може да декларира (ако шаблонът на декларацията предвижда възможност за деклариране на опционален набор от предефинирани обстоятелства);
 - да изисква потвърждение на обстоятелствата от страна на потребителя;

- в случай че декларацията трябва да се попълни от лице, различно от заявителя, тя да може да се прикачи като електронно подписан документ или по електронен път да бъде отправяна покана към декларатора за електронно подписване.
- Всяка попълнена електронна декларация трябва да се прикачи автоматично от Системата към заявлението и да бъде подписана заедно с него от потребителя с електронен подпис, освен в случаите, когато заявителят и деклараторът са различни лица и декларацията е подписана отделно от декларатора.

6.1.4. Изисквания към регистрите и предоставянето на административните услуги

- Всяка удостоверителна административна услуга в обхвата на Системата трябва да бъде достъпна като вътрешноадминистративна електронна услуга чрез уеб услуга, като комуникацията се подписва с електронен печат на институцията и с електронен времеви печат по смисъла на Регламент (ЕС) 910/2014;
- Всяка услуга, за която се допуска представителна власт, трябва да бъде интегрирана с Регистъра на овластяванията по смисъла на Закона за електронната идентификация;
- Системата не трябва да съхранява данни, на които Бенефициерът не е първичен администратор, в случай че данните могат да бъдат извлечени в реално време от регистър на съответния първичен администратор при възможност чрез интеграционната шина за обмен на справочна и удостоверителна информация.
- Всички електронни административни услуги, предоставяни от административните органи на гражданите и бизнеса, трябва да се заявяват през Портал за електронно управление.
- При предоставянето на ЕАУ е необходимо Изпълнителят да осъществи интеграция с хоризонталните системи на електронното управление.

6.2. Изготвяне на системен проект

За всяко отделно искане за промяна, което включва изпълнение на дейности по т. 8.1.1.2 „Развитие на функции и други функционалности на Платформата“ и/или по т. 8.1.1.3 „Изготвяне на справки и статистически данни“, след приключване и одобряване на анализа на данните и изискванията, Изпълнителят изготвя самостоятелен Системен проект за конкретния обхват на искането за промяна. Когато едно искане за промяна включва дейности и по двете посочени подточки, те могат да бъдат обхванати в един общ Системен проект за съответното искане. Системният проект, изготвен за едно искане за промяна, не замества необходимостта от изготвяне на отделен Системен проект за друго искане за промяна.

За исканията за промяна, които включват единствено дейности по т. 8.1.1.1 „Развитие на приложния софтуер на Платформата“, необходимостта от изготвяне на Системен проект се определя в съответното искане за промяна в зависимост от обхвата, сложността и въздействието на възлаганата промяна.

Системният проект представлява детайлната функционална и техническа основа за изпълнение на конкретното искане за промяна и трябва да съдържа най-малко следното, когато е приложимо:

- цел, предмет и точен обхват на промяната, включително описание на текущото състояние и на засегнатите и незасегнатите модули, функционалности и бизнес процеси;
- концепция за реализация и описание на избрания функционален и технически подход;
- детайлни функционални изисквания, бизнес правила, бизнес процеси, случаи на употреба, потребителски роли и права за достъп;
- описание на новите и изменяните функционалности, включително входни и изходни данни, статуси, валидации, съобщения, нотификации, действия на потребителите и обработка на грешки;
- описание на потребителския интерфейс и приложими екранни форми, прототипи или модели;
- описание на промените в модела и структурата на данните, използваните номенклатури, връзките между информационните обекти и правилата за обработване и съхраняване на данните;
- описание на междусистемните интеграции, приложните програмни интерфейси, обменяните данни, използваните стандарти и механизмите за защита на обmena;
- описание на приложимите промени в логическата и физическата архитектура на Платформата;
- изискванията за информационна сигурност, защита на личните данни, проследимост и системен журнал;
- изискванията за производителност, натоварване, надеждност, съвместимост, достъпност и използваемост;
- план за техническа реализация, включително необходимите промени по програмния код, конфигурацията, базата данни, интерфейсите и средите;

- необходимите дейности по миграция или преобразуване на данни, когато са приложими;
- подход за внедряване, включително зависимости, последователност на действията и възможност за възстановяване на предходната версия;
- обхват на тестването, тестови сценарии, очаквани резултати и критерии за приемане;
- необходимите актуализации на проектната, техническата и експлоатационната документация.

За справките и статистическите данни по т. 8.1.1.3 Системният проект трябва допълнително да определя източниците на данни, включените полета и показатели, приложимите филтри, правила за групиране, сортиране, агрегиране и изчисляване, начина на визуализация, форматите за експорт, периодичността на актуализиране и правата за достъп.

Когато някой от посочените елементи не е приложим към конкретното искане за промяна, това се посочва и обосновава в Системния проект.

Всеки системен проект подлежи на одобрение от Бенефициера преди започване на разработването. Установена след одобрението му необходимост от промяна извън утвърдения обхват се реализира след актуализиране на искането за промяна и на съответния Системен проект по реда на т. 5.7.

6.3. Разработване на софтуерното решение

Разработването на софтуерното решение обхваща изпълнението на възложените с конкретното искане за промяна дейности по т. 8.1.1.1 „Развитие на приложния софтуер на Платформата“, т. 8.1.1.2 „Развитие на функции и други функционалности на Платформата“ и т. 8.1.1.3 „Изготвяне на справки и статистически данни“. То включва разработване, изменение, настройване и конфигуриране на приложния софтуер, бизнес процесите, функционалностите, потребителските интерфейси, справките, статистическите механизми, базите данни, интеграционните интерфейси и другите засегнати компоненти на Платформата.

Разработването се извършва единствено в обхвата на утвърдено искане за промяна по реда на т. 5.7. Изпълнимият обхват се определя от искането за промяна, одобрения анализ и съответния Системен проект. За дейностите по т. 8.1.1.2 и т. 8.1.1.3 разработването се извършва въз основа на отделния Системен проект, изготвен и одобрен по реда на т. 6.2.

За всяко искане за промяна разработването започва след приключване и одобряване на приложимите предходни етапи и документи. Не се допуска реализиране на функционалности, справки, статистически механизми или други промени, които не са включени в утвърденото искане за промяна и в одобрения за него Системен проект. Разработването, настройването и конфигурирането се извършват първоначално в средата за разработка и/или в тестовата среда. Промените се внедряват в продукционната среда след успешно приключване на приложимите тестове и одобрение от Бенефициера.

Разработва се документация, изискванията към която са подробно описани в т. 9.

Етапът на разработка включва изпълнението на следните задачи:

- *[Неприложимо Системата е вече разработена и изградена]* Разработка на прототип, който трябва да бъде одобрен от Бенефициера и въз основа на който трябва да се разработи цялата система;

- Разработване, настройване и/или конфигуриране на промените по т. 8.1.1.1, т. 8.1.1.2 и т. 8.1.1.3 съгласно утвърденото искане за промяна и одобрения Системен проект, когато такъв се изисква по реда на т. 6.2;

- Провеждане на вътрешни тестове на Системата (в среда на разработчика);

- Изготвяне на План за тестване и тестови сценарии за етап „Тестване“ на искането за промяна с описание на обхвата и периода на тестването, тестови сценарии, приложими условия за приемане на тестовете за успешни, оценка и допълнителни параметри на процеса при необходимост.

6.4. Тестване

Изпълнителят трябва да проведе тестване на софтуерното решение в създадена за целта тестова среда, за да демонстрира, че изискванията са изпълнени.

Провеждат се тестове за установяване степента на съответствие на реализацията с изискванията в конкретното искане за промяна, както и пълната работоспособност и готовност за използване и внедряване на новите функционалности в Системата.

Приемните изпитания се провеждат, съгласно предварително подготвен от Изпълнителя и одобрен от Бенефициера План за тестване и тестови сценарии.

Тестването от представители на Бенефициера се извършва въз основа на издадена от министъра на ЕУ заповед за тестване, съгласно чл. 7ж, ал. 4 от ЗЕУ, в присъствието (в т.ч. и онлайн) на ангажирани с изпълнението лица от Изпълнителя по предварително изготвен от

Изпълнителя и приет от Бенефициера План за тестване, съдържащ конкретни тестови сценарии, изготвен и одобрен не по-късно от пет работни дни преди началото на тестването.

Тестването се осъществява по съгласуван между страните начин като се обхващат всички елементи, обект на тестване.

За резултатите от тестването, в случай на приложимост Бенефициерът предоставя на Изпълнителя констатираните несъответствия и грешки като определя подходящ срок за отстраняването им.

Описаните несъответствия или грешки се отстраняват от Изпълнителя. След отстраняването на грешките и съгласно плана за тестване се извършват повторни тестове.

Броят итерации на тестването се определя от удовлетвореността на Бенефициера от реализацията, на база изпълнението на изискванията на Бенефициера, но не може да надхвърля 3 (три) неприемания и разработката се приема за внедряване, в случай че липсват констатирани критични несъответствия.

Продължителността на тестовите изпитания не трябва да надхвърля сроковете, съгласно посоченото в искането за промяна.

Проблеми, свързани със съвместната работа на всички компоненти на Системата могат да доведат до неприемане от страна на Бенефициера на извършената работа.

За успешно преминаване на тестовете се счита успешното изпълнение на всички тестови сценарии. Сценарият е преминат успешно, ако всяка една от стъпките за изпълнение, включени в него са изпълнени, като са постигнати предварително заложените критерии.

Подробните изисквания за провеждането на тестовете, както и приемането на цялостната разработка се уточняват във Плана за тестване.

По време на тестовете за приемане откритите нередности и проблеми се докладват от Бенефициера в СУЗ на Изпълнителя. Достъп до системата ще имат оторизирани потребители и служители на Бенефициера, с права за регистрация и управление на заявки за проблеми и/или дефекти. Изпълнителят отстранява регистрираните дефекти в рамките на определен период, като го отразява в системата за управление на заявки и предава нова версия на Системата за провеждане на нов цикъл тестове по приемане.

След успешно преминати тестове по приемане, проверка за пълнота на предадената документация и пълен изходен код, Бенефициерът приема предадената версия. Бенефициерът

по своя преценка може да изиска допълнително цялостно компилиране на изходен код в своя тестова среда, като осигури за това необходимите софтуер и хардуер.

6.5. Внедряване

Изпълнителят трябва да внедри софтуерното решение в информационната и комуникационна среда на Бенефициера. Това включва инсталиране, конфигуриране и настройка на програмните компоненти на системата в условията на продукционна среда на Бенефициера в инфраструктурата на ДХЧО.

На този етап разработените софтуерни решения се инсталират/ внедряват в продукционна среда при изпълнение на заявки по Дейност 1, съобразено със спецификата на искането за промяна.

Бенефициерът има ангажимент да предостави необходимите инфраструктурни ресурси, както и достъп до тях в определени (кратки) срокове.

При внедряване трябва да са изпълнени минимум следните специфични за етапа на „Внедряване“ дейности, свързани с:

- инсталиране на необходимите актуализации по операционни системи, бази данни, приложения и уеб сървъри и т.н. на продукционната среда;
- инсталиране и настройка на финални версии на разработените в рамките на проекта софтуерни модули и компоненти;
- настройка на интеграционните интерфейси;
- съпровождане на системата в реална експлоатация след внедряването в продукционна среда.

6.6. Обучение

Изпълнителят трябва да организира и да проведе обучения, където е приложимо и съгласно описаното в конкретното искане за промяна по Дейност 1 за определени от Бенефициера групи и ползватели на софтуерното решение. Приложимостта на обучението се определя съвместно между Изпълнителя и Бенефициера.

6.7. Гаранционна поддръжка

Изпълнителят трябва да осигури поддръжка на извършената разработка, промяна и подобрения в текущо разработени функционалности или на разработената допълнителни такава в информационната и комуникационна среда на Бенефициер за срока на гаранционната поддръжка на Системата в обхвата на Заявка по ред №4 от ПГ 2022 „Разработка на платформа за производство за издаване на разрешителни за работа и поддръжка в рамките на 36 месеца“ от Рамков договор № Д-5 от 25.07.2022 г., сключен между Министерство на електронното управление и „Информационно обслужване“ АД.

При необходимост, по време на гаранционния период трябва да бъдат осъществявани дейности по осигуряване на експлоатационната годност на софтуера и ефективното му използване от Бенефициера, в случай че настъпят явни отклонения от нормалните експлоатационни характеристики, заложи в системния проект. За дейностите, включени в обхвата на гаранционната поддръжка не се дължат допълнителни плащания.

Приоритетите на инцидентите и проблемите се определят от Бенефициера в зависимост от влиянието им върху работата на администрацията. Редът на отстраняването им се определя в зависимост от техния приоритет.

6.7.1. Обхват на дейностите по гаранционна поддръжка

Изпълнителят следва да предоставя услугите по гаранционна поддръжка, като предоставя за своя сметка единна точка за достъп за приемане на телефонни и e-mail съобщения.

Дейностите по гаранционна поддръжка трябва да включват следния минимален обхват:

- Извършване на диагностика с цел осигуряване на правилното и безпроблемно функциониране на Системата;
- Регистриране на инцидент в Система за управление на инциденти и проблеми;
- Отстраняване на дефектите, открити в софтуерните и/или хардуерните модули;
- Възстановяването на работоспособността на Системата при евентуален срив;
- Предоставяне на консултации за идентифициране на проблеми в конфигурацията на ИТ средата (операционна система, база данни, middleware, хардуер и мрежи);
- Регулярен мониторинг на неразрешените инциденти, дефиниране на проблеми и оценка на ефектите върху договорените параметри на качеството за наличност и достъпност на Системата;
- Пълно документиране на разрешените инциденти, включително предприетите стъпки за разрешаването им, точното им класифициране, обратна връзка със

засегнатите потребители относно предложеното решение, общо изразходвано време за разрешаване;

- Актуализация на документацията при установени явни несъответствия с фактически реализираните функционалности, както и в случаите, в които са извършени действия по отстраняване на дефекти и грешки, в рамките на гаранционната поддръжка.

За целите на дейността е необходимо да бъдат изготвени от Изпълнителя и одобрени и подписани от Бенефициера:

- Споразумение за нивото на предоставяните услуги към потребителите на информационни ресурси на АО (SLApm), в които са определени приоритетите за спешно обслужване;
- Параметрите на качество на обслужване на Системата, съобразени с минималните изисквания към параметрите на качеството от т. 6.7.5;
- Комуникационни, анализаторски и документационни средства, с които функционалните звена идентифицират, анализират, проследяват и документират възникването и отстраняването на неработоспособността на информационната система.

6.7.2. Управление на инциденти (incident management)

С цел осигуряване на работоспособността на Системата и повишаване на качеството на обслужване на потребителите ѝ в етапа на нейната експлоатация, Изпълнителят трябва да разработи процедури за бързо и ефективно регистриране на възникнали инциденти и безпроблемно им отстраняване.

Чрез процедурата за управление на инциденти се подпомага и координира работата на въвлечените в тази дейност функционални звена, които изпълняват следните задачи:

I-во ниво на поддръжка – за изпълнение на тези дейности се формира се екип от експерти на Бенефициера. Задачите на екипа са да извършва дейности по наблюдение на Системата, регистриране, описание и обслужване на инциденти с цел улесняване идентифицирането на причините за възникване, първоначален анализ и класифициране на инциденти, ескалиране на заявки към II-ро ниво поддръжка, документиране на дейностите и изготвяне на доклади.

II-ро ниво на поддръжка – екипът се формира от експерти на Бенефициера, които разглеждат, анализират и отстраняват всички възникнали инциденти при спазване на процедурата. Екипът изпълнява следните задачи: обслужване на ескалираните от I-во ниво на поддръжка инциденти, анализиране и класифициране на инциденти, разследване и диагностика

на инцидента и установяване на средствата и каналите за разрешаване, разрешаване на инцидента и възстановяване на оперативността на всички засегнати компоненти, създаване на база данни за начинът на разрешаване на инцидентите, съдържаща информация както за временните решения (work around), така и за искания за промени;

III-то ниво на поддръжка – екипът се формира от експерти на Изпълнителя, които разрешават инцидент, ескалиран от екипа на II-ро ниво на поддръжка, осигуряват безпроблемното функциониране на Системата, проактивно изследват инцидент с цел откриване на конкретната причина за възникването му, правят предложения за промени в компонентите, свързани с решаването на регистрирани проблеми, предоставят информация за процеса по управление на проблемите (Problem Management) относно взимане на мерки за предотвратяване повторемостта на инцидентите.

Процесът на управление на инциденти се осъществява чрез използване на Система за управление на инциденти (Service/ Help Desk), собственост на Бенефициера или Изпълнителя, която гарантира разпознаването им, тяхната проследимост и причините за възникването им, позволява документиране, комуникиране и одобрение по идентификация, разследване и отстраняване на причини за възникване на инциденти и проблеми.

6.7.3. Управление на проблеми (УП) (problem management)

В етапа на гаранционна поддръжка се включва процеса по управление на проблеми, целта на който е да минимизира и/или елиминира влиянието на инцидентите, причинени от грешки възникнали в компонентите на системите, платформите, функционалните звена и/или процесите, имащи пряко или косвено отношение към влошаване или невъзможност за предоставяне на услугите към крайните потребители. При Управление на промени, екипът от експерти на Изпълнителя трябва:

- да се фокусира върху идентифицирането на причините за възникване на инциденти (root-cause analysis), повторемостта на идентичните събития и инциденти, които водят до появата и съществуването на грешки.
- да извършва всички необходими дейности за диагностициране и анализиране на причините за възникване на инцидентите и определя начините и методите за разрешаване на проблемите, да дефинира, прилага и да носи пряка отговорност за прилагането на подходящи контролни процедури (Change Management/ Release Management) с цел безпроблемно и качествено имплементиране на одобреното постоянно или временно (work around) решение.

- да поддържа база данни инструмент за работа с нея, в която се вписват всички проблеми и съответните им решения (Knowledge Management and Known Error Data Base).
- да обхване двата основни процеса – реактивно и проактивно управление на проблемите, който е част от процеса на непрекъснато подобряване на услугите (Continuous Service Improvement).

*6.7.4. Управление на качеството при отстраняване на инциденти и проблеми.
Параметри на качеството.*

Чрез гаранционната поддръжка Изпълнителят трябва да осигури гарантиране на работоспособността, на мрежовата и информационната сигурност, да поддържа непрекъснатост на работата на Системата, с което се обезпечава неприкосновеността и сигурността на обработваната информация.

Параметрите на качеството на услугите, които Изпълнителят предлага в етапа на гаранционна поддръжка се изпълняват съгласно споразумение за нивото на предоставяните услуги към потребителите на АО (SLApm).

6.7.5. Минимални изисквания към параметрите на качеството

Системата трябва да работи в режим 7/24/365. Конкретните параметри, свързани с достигането на необходимото ниво на работоспособност през гаранционния период, са дадени в Таблици от 1 до 5.

Таблица 1

Наличност на Системата в проценти и часове на годишна база				
Система	В рамките на работните часове	Максимално сумарно отпадане на Системата в работно време за една година	Извън рамките на работните часове	Максимално сумарно отпадане на Системата в извън работно време за една година
	99,50%	<15 часа	98,00%	<116 часа

Таблица 2

Планиране на прекъсвания (планирана недостъпност) на Системата		
Продължителност на планирана недостъпност		
< 1 час	от 1 до 6 часа	от 6 до 11 часа

По всяко време	Извън работните часове	В почивни дни или по време на официални празници
Забележка: Ако планираното прекъсване може да надхвърли 11 часа трябва да се раздели на две (или повече прекъсвания), които не превишават 11 часа. Работните часове са съгласно Таблица „Дефиниции”. Цитираните в таблицата данни и системи са актуални към датата на изготвяне на настоящия документ. При настъпили промени, системите ще бъдат актуализирани. Важно: Обявяването на планирано прекъсване става посредством уведомяване на Бенефициера минимум 7 работни дни предварително. Уведомяването трябва да съдържа: • засегната/и система/и; • начална дата и час; • крайна дата и час; • причина.		

Таблица 3

Приоритети	
Приоритет	Въздействие върху работните процеси
1 Критичен	<u>Критично влияние</u> върху работните процеси. Изисква незабавно действие, като работата продължава до неговото отстраняване. Пълно прекъсване на една или повече ЕАУ, предоставяни от администрацията, прекъсване работата на регистри, приложни програмни интерфейси; Недостъпност до предоставяни през функционалността на Системата ЕАУ, които пряко и съществено засягат ключови или голям брой клиенти; Висок риск от финансови загуби и/или засягане на имиджа на администрацията или негови контрагенти; Създава висок риск за компрометиране на информация в Системата; Нарушена комуникация в инфраструктурата на държавната администрация и с други държави членки на ЕС или на аналогични системи; Риск за съществено прекъсване или излизане от строя на Системата; Критична функционалност не функционира нормално или има критично и негативно отражение върху операциите на потребителите или системната

	среда във ведомство на Бенефициера или в имиджа на същото или е възникнало непланирано преустановяване на достъпността.
2 Висок	<u>Съществено влияние</u> върху работните процеси. Изисква ангажиране на необходимите ресурси за отстраняването на проблема, като работата продължава в нормалните работни часове до неговото отстраняване. Влошаване на качеството на предлагана услуга или достъп до такава, без пълно прекъсване; Създаване на сериозен риск от възникване на инцидент с критичен приоритет; Критична функционалност функционира непълноценно или има силно неблагоприятно отражение върху работните процеси вследствие на неприемлива производителност или генериране на грешни данни.
3 Среден	<u>Несъществено влияние</u> върху работните процеси. Изисква ангажиране на необходимите ресурси за отстраняване на проблема, като работата за неговото отстраняване е не-повече от 7 работни дни. Ограничено въздействие върху работата на Системата, което засяга или създава неудобство за изпълнение на отделни функции, без да има цялостно отражение върху функциите ѝ. Забавяне на отстраняването му може да доведе до възникване на инцидент от по-високо ниво. Нормалната производителност на Системата или част от него е влошена, но по-голяма част от функционалната му способност е незасегната.
4 Нисък	<u>Няма пряко влияние</u> върху работните процеси в момента на възникването му. Изисква ангажирането на необходимите ресурси за отстраняване на проблема, като работата за неговото отстраняване е не-повече от 14 работни дни В момента липсва пряко влияние върху функционирането на Системата, но не решаването му в определен срок крие потенциален риск от възникване на инцидент с по-висок приоритет. Обикновено се свързва с подобряване на функционирането на услуга, предоставяна от Системата или развитието ѝ. Отстраняването се планира съвместно с Бенефициера и е обект на средносрочно планиране. Бенефициерът може да изисква информация или помощ по възможните решения.

Таблица 4

Параметри на качеството при отстраняване на инцидент				
Приоритет на инцидента	Време за реакция, тах	План за решение, тах	Начин на отстраняване	Срок за отстраняване на инцидента, тах
1	30 минути	2 ч.	В специална версия	6 часа
2	1 час	4 ч.	В специална версия	12 часа
3	1 работен ден	1 седмица	В следваща версия	7 работни дни
4	1 работен ден	1 седмица	В следваща версия	14 работни дни
Забележки: Приоритетите се определят от Бенефициера, съгласно таблица 3 „Приоритети“; За инциденти от 1 и 2 приоритет, ако за времето на отстраняване на проблема бъде намерено временно решение, с което изцяло се възстановява работоспособността на Системата, Бенефициерът може да снижи приоритета на инцидента без да го закрива. Всички, посочени в таблицата, времена започват да текат от момента на регистриране в Системата за управление на инциденти на Бенефициера. При обективна невъзможност да бъдат спазени сроковете в таблицата, Бенефициерът може да ги промени за конкретен инцидент;				

Таблица 5

Параметри на качеството при отстраняване на проблем				
Приоритет на проблема	Време за реакция, тах	План за решение, тах	Начин на отстраняване	Срок за отстраняване на проблема, тах
1	1 час	4 часа	В специална версия	24 часа
2	2 часа	24 часа	В специална версия	72 часа
3	1 работен ден	1 седмица	В следваща версия	7 работни дни
4	1 работен ден	1 седмица	В следваща версия	14 работни дни
Забележки:				

За инциденти от 1 и 2 приоритет, ако за времето на отстраняване на проблема бъде намерено временно решение, с което изцяло се възстановява работоспособността на Системата, Бенефициерът може да снижи приоритета на инцидента без да го закрива.

Всички, посочени в таблицата, времена започват да текат от момента на регистриране в Системата за управление на инциденти на Бенефициера.

7. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ В ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

Всички информационни системи и софтуерните компоненти в администрацията, в т.ч. регистри, интернет страници, вътрешни информационни системи, потребителски интерфейси към съществуващи системи, системи за предоставяне на електронни административни услуги и за електронен документооборот, трябва да отговарят на изискванията на Закона за електронното управление, Закона за киберсигурност, Закона за достъп до обществена информация и Закона за достъп до пространствени данни и подзаконовата нормативна база към тях. Неизпълнението на тези изисквания от страна на изпълнителите по договори за разработка и/ или надграждане на информационни системи/ регистри/ ЕАУ е основание за неприемане на разработеното софтуерно решение от страна на Бенефициера.

7.1. Функционални изисквания към информационната система

Посочените в настоящия раздел функционални изисквания определят общата рамка за развитието на Системата, както и текущото състояние на Системата. Конкретният обхват, приложимостта и начинът на изпълнение на всяко функционално изискване се определят при възлагането на съответното писмено искане за промяна, съобразно включените в него функционалности, бизнес процеси, модули и интеграции. Функционалните изисквания, които не са относими към конкретния обхват на промяна могат да бъдат определени като неприложими само за съответното искане, като това обстоятелство се посочва и обосновава в него.

7.1.1. Интеграция с външни информационни системи

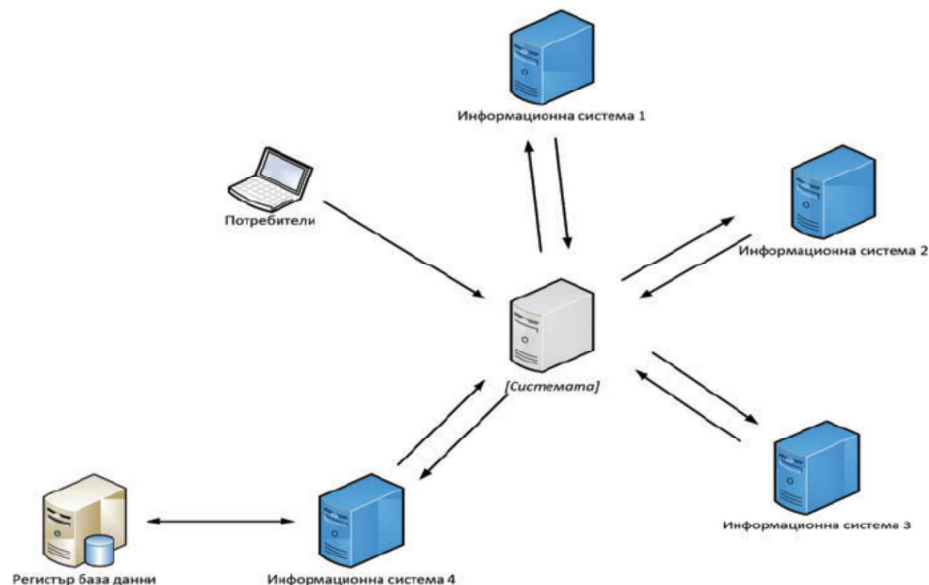
За реализиране на основни бизнес процеси Системата трябва да поддържа интеграция в реално време с хоризонталните и централните информационни системи на електронното управление, както следва:

Интеграция с хоризонталните системи на ЕУ

Интеграцията на Системата с хоризонталните системи за електронно управление се осъществява чрез разработване и внедряване на служебен интерфейс за обмен на данни, както следва:

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F1	Информационна система за електронна автентикация версия 2.0	Задължително, до влизане в сила на Националната схема за електронна идентификация по ЗЕИ	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F2	Информационна система за сигурно електронно връчване	Задължително, ако е приложимо	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена с това изискване
F3	Информационна система за електронно плащане	Задължително за информационни системи, чрез които се извършват плащания на такси за ЕАУ с ниво на електронизация 4 и други задължения.	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F4	Информационна система за електронни форми	Задължително, ако е приложимо	В Платформата са реализирани електронни форми, извън Информационна система за електронни форми.
F5	Информационна система за е-Валидация	Неприложимо	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена с това изискване
F6	Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА), в частност Регистъра на услугите, в който се вписват допустимите заявители и получатели на административни услуги - например: проверка на достъпа до съответните обстоятелства, посочване на идентификатор на конкретна административна услуга, за която е нужно извличането на съответните обстоятелства от регистрите;	Задължително, ако чрез Системата се предлагат ЕАУ	Надграждане ще се реализира само по искане за промяна, в случай че се реализират нови ЕАУ изискването ще бъде приложимо, като същото ще бъде описано в ДТС

F7	При реализиране на системи за документооборот на административните органи, касаеща обмена на електронни документи, интеграцията да се извършва съгласно технически протокол, който позволява ○ обмен на документи между различни системи за документооборот в различни администрации; ○ проследяване на движението на документа и етапа на процедурата по разглеждането или съставянето му.	Задължително, ако е приложимо	Проектът не включва реализиране на система за документооборот
F8	Интеграциите с външни информационни системи и регистри трябва да се реализира чрез стандартен интеграционен слой, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост	Задължително	Приложимостта и конкретните интеграции ще се дефинират във всяко отделно искане за промяна, където това е приложимо

7.1.2. Използване на интеграционния слой на електронното управление

Интеграция на Системата чрез използване на интеграционния слой на ЕУ, включващ:

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
-----	----------	-------------	------------

F9	Интеграционна шина за обмен на справочна и удостоверителна информация (RegiX): - В случай че Системата се явява първичен регистър на данни, с цел присъединяване към интеграционната шина и впоследствие използването на първичните данни от други АО, е необходимо да се предвиди разработката на адаптер, който да се реализира съгласно стандарта, публикуван на Портала за електронно управление, в раздел „Разработчици“; - При условие че Системата използва данни от ПАД, трябва да бъде предвидена интеграция с първични регистри чрез стандартен междинен слой или чрез националната схема за електронна идентификация – конкретната реализация трябва да бъде одобрена от Бенефициера след приключване на етапа на бизнес-анализ.	Задължително	Платформата разполага с изградена интеграция с RegiX. При възлагането на всяко отделно искане за промяна се преценява необходимостта от използване на нови или допълнителни данни от регистри на първични администратори на данни, както и необходимостта от разработване или изменение на съществуващи справки, адаптери и интеграционни интерфейси. Когато искането за промяна предвижда използване на такива данни, конкретните регистри, справки, данни, права за достъп и начинът на интеграция се определят в анализа и Системния проект и се одобряват от Бенефициера.
F10	Интеграционна шина за обмен на електронни документи	Задължително, когато се обменят електронни документи чрез документооборотни системи.	За работа на системата не се предвижда обмен през интеграционната шина за обмен на електронни документи
F11	Интеграционна шина за достъп и управление на ИТ услуги и данни на МЕУ/МИДТ	Препоръчително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена и предоставя услуги през интеграционна шина на МЕУ/МИДТ
F12	Информационна система за централизирано поддържане на регистри	Задължително, когато се изграждат регистри, които са били водени на хартия и не са включени в графика за привеждане на регистрите на АО в съответствие със ЗЕУ чрез ИСЦИПР (ПМС 232/20.11.2023 г)	Проектът не предвижда изграждане на регистри

F13	Да се реализира служебен интерфейс за автоматизиран онлайн обмен на данни и предоставяне на вътрешни електронни административни услуги.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F14	Трябва да бъде разработен и внедрен служебен онлайн интерфейс за автоматизирано машинно поискване и предаване на история на изпълнените транзакции по машинен обмен на данни, предоставените електронни услуги и начислени такси, към информационни системи на други публични институции и доставчици на обществени услуги, с оглед предоставяне на КАО, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост.	Задължително, ако е приложимо	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена с това изискване

7.1.3. Технически изисквания към интерфейсите

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F15	Служебните онлайн интерфейси трябва да се предоставят като уеб услуги (webservices) и да осигуряват достатъчна мащабируемост и производителност за обслужване на синхронни заявки (sync pull) в реално време, с максимално време за отговор на заявки под 1 секунда за 95% от заявките, които не включват запитвания до регистри и външни системи.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F16	Необходимо е да бъде разработен и внедрен служебен онлайн интерфейс за автоматизирано изпращане на транзакционна история към системата за електронна идентификация, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F17	Трябва да бъде разработен и внедрен служебен онлайн интерфейс за електронни разплащания чрез интеграция с Централен виртуален ПОС терминал, позволяващ заплащане на такси за ЕАУ и други по електронен път без дължими преводни такси и комисиони.	Задължително за информационни системи, чрез които се извършват плащания на такси за ЕАУ с ниво на електронизация 4 и други задължения	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена.

F18	Всички публични и служебни онлайн интерфейси трябва да бъдат реализирани с поддръжка на режими “push” и „pull”, в асинхронен и синхронен вариант – практическото прилагане на всяка от комбинациите трябва да бъде определено на етап бизнес анализ и да бъдат съобразени реалните казуси (use cases), които всеки интерфейс обслужва.	Ако е приложимо	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F19	Трябва да се реализира интегриране на модул за разпределен кохерентен кеш (Distributed Caching) на „горещите данни“, които Системата получава и/или които се обменят през служебните онлайн интерфейси, като логиката на Системата трябва гарантира кохерентност (Cache Coherency) между кешираните данни и данните, съхранявани в базите данни.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F20	Да бъде предвидено създаването и поддържането на тестова среда, достъпна за използване и извършване на интеграционни тестове от разработчици на информационни системи, включително такива, изпълняващи дейности за други администрации или за бизнеса, с цел по-лесно и устойчиво интегриране на съществуващите и бъдещи информационни системи.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена

7.1.4. Електронна идентификация на потребителите

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F21	Електронната идентификация на всички потребители трябва да бъде реализирана в съответствие с изискванията на Регламент ЕС 910/2014 и ЗЕИ.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена и е извън обхвата на техническата спецификация

F22	До влизане в сила на националната схема за електронна идентификация по ЗЕИ в Системата трябва да бъде осъществена интеграция с хоризонталната система на електронното управление – е-автентикация v2.0, която поддържа интеграция с външни доставчици на идентичност, съгласно § 5 от Преходните и заключителните разпоредби на НОИИСРЕАУ. Реализацията на интеграцията трябва да бъде осъществена по стандартни протоколи SAML 2.0 и/или OpenID Connect.	Задължително	Изискването вече е изпълнено.
F23	Системата трябва да поддържа и стандартен подход за регистрация на потребители с потребителско име и парола - за потребители, които нямат издадени удостоверения за електронна идентичност, и за потребители, които желаят да продължат да използват електронни административни услуги с КЕП.	Препоръчително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена

Процес по регистрация на потребители

F24	Да се предостави възможност за визуализиране на информацията относно стъпките по регистрация и информация във връзка с процеса за потвърждаване на регистрацията и активиране на потребителския профил. Съвети към потребителите за проверка на настройките на имейл клиентите, свързани с блокиране на спам, и съвети за включване на домейна на Бенефициера в „бял списък“.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F25	Да има възможност за избор на потребителско име с контекстна валидация на полетата (in-line validation), включително и за избраното потребителско име, и визуализиране на сложността на паролата като „слаба“, „нормална“ и „силна“.	Препоръчително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F26	Да се реализира функционалност за потвърждение и активиране на регистрацията чрез изпращане на съобщение до регистрирания имейл адрес на потребителя, с еднократно генериран токен с ограничена времева валидност за потвърждение на регистрацията. Възможност за последващо препращане на имейла за потвърждение, в случай че	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена

	е бил блокиран от системата на потребителя.		
F27	При реализиране на вход в Системата с удостоверение за електронна идентичност, по Националната схема за електронна идентификация по ЗЕИ, Системата трябва да използва потребителския профил, създаден в нея, чрез интерфейси и по протоколи съгласно подзаконовата нормативна уредба към Закона за електронната идентификация. В случай че даден потребител има регистриран потребителски профил в Системата, който е създаден преди въвеждането на националната схема за електронна идентификация, Системата трябва да предлага на потребителя възможност за „сливане” на профилите и асоцииране на локалния профил с този от националната система за електронна идентификация. Допустимо е Системата да поддържа и допълнителни данни и метаданни за потребителите, но само такива, които не са включени като реквизити в централизирания профил на потребителя в системата за електронна идентификация.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F28	Системата трябва да се съобразява с предпочитанията на потребителите, дефинирани в потребителските им профили в системата за електронна идентификация, по отношение на предпочитаните комуникационни канали и канали за получаване на нотификации.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена

7.1.5. Отворени данни

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F29	Трябва да бъде разработен и внедрен автоматизиран интерфейс за осигуряване на свободен публичен автоматизиран достъп до документите, информацията и данните в Системата (наричани заедно „данните”). Интерфейсът трябва да осигурява достъп до данните в машинночетим, отворен формат, съгласно всички изисквания на Директива 2013/37/ЕС за повторна употреба на	Задължително за системи, които предоставят данни по ЗДОИ	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена

	информацията в общественния сектор и на Закона за достъп до обществена информация.		
F30	Трябва да бъде разработен и внедрен онлайн интерфейс за предоставяне на пространствени данни, в машинночетим, отворен формат и интеграция с Националния портал за достъп до пространствени данни съгласно всички изисквания на Директива 2007/2/ЕО и Закона за достъп до пространствени данни. Трябва да се поддържат всички набори от данни, които са изискуеми по Директива 2007/2/ЕО и за които Бенефициерът се явява първичен администратор на данните.	Задължително за ИС, които обработват пространствени данни	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F31	Да бъде предвидена разработката и внедряването на отворени онлайн интерфейси и практически механизми, които да улеснят търсенето и достъпа до данни, които са на разположение за повторна употреба, като например списъци с основни документи и съответните метаданни, достъпни онлайн и в машинночетим формат, както и интеграция с Портала за отворени данни https://data.egov.bg/ , който съдържа връзки и метаданни за списъците с материали, съгласно изискванията на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).	Задължително за системи, които предоставят данни по ЗДОИ	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F32	Трябва да се разработи и да се поддържа актуално публично описание на всички служебни и отворени интерфейси, отворените формати за данни, заедно с историята на промените в тях, в структуриран машинночетим формат.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
F33	Трябва да се разработят процеси по предоставяне на данни в отворен, машинночетим формат заедно със съответните метаданни. Форматите и метаданните следва да съответстват на официалните отворени стандарти.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена

7.1.6. Формиране на изгледи

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
-----	----------	-------------	------------

F34	Потребителите на Системата трябва да получават разрез на информацията чрез филтриране, пренареждане и агрегиране на данните. Резултатът се представя чрез: ▪ Визуализиране на таблици; • Графична визуализация на екран; • Експорт на данни в един или в няколко от изброените формати – ODF, Excel, PDF, HTML, TXT, XML, CSV и запис върху електронен носител.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена
------------	---	--------------	---

7.1.7. Администриране на системата

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F35	Системата трябва да осигурява администриране на потребителите и правата за достъп чрез административен панел, с който администраторите на системата да създават профили, управляват, назначават, отнемат роли и права на потребителите.	Задължително	Изискването вече е изпълнено, системата е разработена

7.2. Нефункционални изисквания към информационната система

Посочените в настоящия раздел нефункционални изисквания определят общата рамка, която следва да бъде съобразявана при развитието и надграждането на Системата. Конкретният обхват, приложимостта и начинът на изпълнение на всяко нефункционално изискване се определят при възлагането на съответното писмено искане за промяна в зависимост от засегнатите компоненти, функционалности, технологии, данни, интеграции и архитектурни решения. Нефункционалните изисквания, които не са относими към конкретния обхват, могат да бъдат определени като неприложими само за съответното искане за промяна, като неприложимостта се обосновава в него. Когато дадено изискване вече е изпълнено на общосистемно или инфраструктурно ниво, съответствието с него следва да бъде запазено при изпълнението на промяната.

7.2.1. Авторски права и изходен код

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF1	Всички компютърни програми, които се разработват за реализиране на Системата, трябва да отговарят на критериите и изискванията за софтуер с отворен код.	Задължително	Приложимо

NF2	Всички авторски и сродни права върху произведения, обект на закрила на Закона за авторското право и сродните му права, включително, но не само, компютърните програми, техният изходен програмен код, структурата и дизайнът на интерфейсите и базите данни, чието разработване е включено в предмета на проекта, възникват за Бенефициера в пълен обем без ограничения в използването, изменението и разпространението им и представляват произведения, създадени по поръчка на Бенефициера съгласно чл. 42, ал. 1 от Закона за авторското право и сродните му права.	Задължително	Приложимо
NF3	Приложимите и допустими лицензи за софтуер с отворен код са: • GPL (General Public License) 3.0; • LGPL (Lesser General Public License); • AGPL (Affero General Public License); • Apache License 2.0; • New BSD license; • MIT License; • Mozilla Public License 2.0 • EUPL (European Union Public License).	Задължително	Приложимо
NF4	Изходният код (Source Code), разработван по проекта, както и цялата техническа документация трябва да бъдат публично достъпни онлайн като софтуер с отворен код от първия ден на разработка чрез използване на система за контрол на версиите и хранилището по глава шеста, раздел IV „Хранилище за изходен код“ от НОИИСРЕАУ.	Задължително	Приложимо
NF5	Да се изследва възможността резултатният продукт (Системата) да се изгради частично (библиотеки, пакети, модули) или изцяло на базата на съществуващи софтуерни решения, които са софтуер с отворен код. Когато е финансово оправдано, да се предпочита този подход пред изграждането на собствено софтуерно решение в цялост, от нулата.	Задължително	Приложимо

NF6	Да бъде предвидено използването на Система за контрол на версиите и цялата информация за главното копие на хранилището, прието за оригинален и централен източник на съдържанието, да бъде достъпна публично, онлайн, в реално време.	Задължително	Приложимо
------------	---	--------------	-----------

7.2.2. Системна и приложна архитектура

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF7	Системата трябва да бъде реализирана като разпределена модулна информационна система. Системата трябва да бъде реализирана със стандартни технологии и да поддържа общоприети комуникационни стандарти, които ще гарантират съвместимост на Системата с бъдещи разработки. Съществуващите модули / функционалности трябва да бъдат рефакторирани и/или надградени по начин, който да осигури изпълнението на настоящето изискване.	Задължително	Приложимо

NF8	Бизнес процесите и услугите трябва да бъдат проектирани колкото се може по-независимо с цел по-лесно надграждане, разширяване и обслужване. Системата трябва да е максимално параметризирана и да позволява настройка и промяна на параметрите през служебен (администраторски) потребителски интерфейс; Трябва да бъде реализирана функционалност за текущ мониторинг, анализ и контрол на изпълнението на бизнес процесите в Системата.	Препоръчително	Приложимостта и конкретният начин на изпълнение се определят при възлагането на всяко искане за промяна в зависимост от това дали се засягат бизнес процеси, административни настройки, параметризация или механизми за мониторинг и контрол.
NF9	При разработката, тестването и внедряването на Системата Изпълнителят трябва да прилага наложени се архитектурни (SOA, MVC или еквивалентни) модели и дизайн-шаблони, както и принципите на обектно ориентирания подход за разработка на софтуерни приложения. Системата трябва да бъде реализирана със софтуерна архитектура, ориентирана към услуги - Service Oriented Architecture (SOA).	Задължително	Приложимо

NF10	Взаимодействията между отделните модули в Системата и интеграциите с външни информационни системи трябва да се реализират и опишат под формата на уеб услуги (Web Services), които да са достъпни за ползване от други системи в държавната администрация, а за определени услуги – и за гражданите и бизнеса. За всеки от отделните модули/функционалности на Системата следва да се реализират и опишат приложни програмни интерфейси – Application Programming Interfaces (API). Приложните програмни интерфейси трябва да са достъпни и за интеграция на нови модули и други вътрешни или външни системи.	Задължително	Приложимо
NF11	Приложните програмни интерфейси и информационните обекти задължително да поддържат атрибут за версия.	Задължително	Приложимо
NF12	Програмните интерфейси, изискуемите метаданни и атрибути за версия и достъп до стари версии трябва задължително да са налични и готови за използване минимум 24 месеца след публикуване на нова версия.	Задължително	Приложимо
NF13	Версията на програмните интерфейси, представени чрез уеб услуги, трябва да поддържа версията по един или няколко от следните начини: • Като част от URL-а; • Като GET параметър; Като HTTP header (Accept или друг).	Задължително	Приложимо
NF14	За всеки отделен приложен програмен интерфейс трябва да бъде разработен софтуерен комплект за интеграция (SDK) на поне две от популярните развойни платформи (.NET, Java, PHP).	Задължително	Приложимо
NF15	Системата трябва да осигурява възможности за разширяване, резервиране и балансиране на натоварването между множество инстанции на сървъри с еднаква роля.	Задължително	Приложимо

NF16	При разработването на Системата трябва да се предвидят възможни промени, продиктувани от непрекъснато променящата се нормативна, бизнес и технологична среда. Основно изискване се явява необходимостта информационната система да бъде разработена като гъвкава и лесно адаптивна, като отчита законодателни, административни, структурни или организационни промени, водещи до промени в работните процеси.	Задължително	Приложимо
NF17	Изпълнителят трябва да осигури механизми за реализиране на бъдещи промени в Системата без промяна на съществуващия програмен код. Когато това не е възможно, времето за промяна, компилиране и пускане в експлоатация трябва да е сведено до минимум. Бъдещото развитие на Системата ще се налага във връзка с промени в правната рамка, промени в модела на работа на потребителите, промени във външни системи, интегрирани със Системата, отстраняване на констатирани проблеми, промени в модела на обслужване и др. Такива промени ще се извършват през целия период на експлоатация на Системата, включително и по време на гаранционния период.	Задължително	Приложимо
NF18	Архитектурата на Системата и всички софтуерни компоненти (системни и приложни) трябва да бъдат така подбрани и/или разработени, че да осигуряват работоспособност и отказоустойчивост на Системата, както и недискриминационно инсталиране (без различни условия за инсталиране върху физическа и виртуална среда) и опериране в продуктивен режим, върху виртуална инфраструктура, съответно върху Държавния хибриден частен облак (ДХЧО).	Задължително	Приложимо
NF19	Мрежата на държавната администрация (ЕЕСМ) ще бъде използвана като основна комуникационна среда и като основен доставчик на защитен Интернет капацитет (Clean Pipe) – изискванията на софтуерните компоненти по отношение на използвани комуникационни протоколи,	Задължително	Приложимо

	ТСР портове и пр. трябва да бъдат детайлно документирани от Изпълнителя, за да се осигури максимална защита от хакерски атаки и външни прониквания чрез прилагане на подходящи политики за мрежова и информационна сигурност от Бенефициера в инфраструктурата на Държавния хибриден частен облак и ЕЕСМ.		
NF20	За търсене трябва да се използват системи за пълнотекстово търсене (например Solr, Elastic Search). Не се допуска използването на индекси за пълнотекстово търсене в СУБД.	Задължително	Приложимо
NF21	Системата трябва да бъде разработена така, че да позволява използването ѝ от много различни институции (т.нар. multitenancy), като за използване от нова институция не трябва да се изисква нова инсталация.	Задължително, ако е приложимо	Неприложимо. Платформата е централизирана и функционира като една обща инсталация. Участващите администрации използват Платформата посредством определени за тях потребителски роли и права за достъп, без да са обособени като самостоятелни tenant-и. В обхвата на проекта не се предвижда преминаване към multitenancy модел или създаване на отделни инсталации за нови институции.
NF22	Трябва да бъде създаден административен интерфейс, чрез който може да бъде извършвана конфигурацията на софтуера.	Задължително	Приложимо
NF23	Всеки обект в системата трябва да има уникален идентификатор.	Задължително	Приложимо

NF24	Записите в регистрите не трябва да подлежат на изтриване или на промяна, а всяко изтриване или промяна трябва да представлява нов запис	Задължително	Неприложимо. Платформата не представлява регистър и в обхвата на проекта не се предвижда изграждане на регистри. Проследимостта на заявленията, документите, статусите и извършените действия се осигурява чрез приложимите изисквания за история на процесите, одитна следа и системен журнал.
-------------	---	--------------	--

7.2.3. Повторно използване (преизползване) на ресурси и готови разработки

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF25	Проектът следва максимално да преизползва налични публично достъпни инструменти, библиотеки и платформи с отворен код. За реализацията на Системата следва да се използват в максимална степен софтуерни библиотеки и продукти с отворен код.	Задължително	Приложимо
NF26	Изпълнителя следва да представи базов списък със свободните компоненти и средства, които възнамерява да използва. Отворените проекти трябва да отговарят на следните критерии: • За разработката им да се използва система за управление на версиите на кода и да е наличен механизъм за съобщаване на несъответствия и приемане на допълнения; • Да имат разработена техническа документация за актуалната стабилна версия; • Да имат повече от един активен програмист, работещ по развитието им; • Да имат възможност за предоставяне на комерсиална поддръжка; • Да нямат намаляваща от година на година активност;	Задължително	Приложимо

	• По възможност проектите да са подкрепени от организации с идеална цел, държавни или комерсиални организации; • По възможност проектите да имат разработени unit tests с code coverage над 50%, а проектът да използва Continuous Integration (CI) подходи – build bots, unit tests run, регулярно използване на статични/динамични анализатори на кода и др.		
NF27	Използването на софтуер със затворен код и на инструменти, библиотеки, продукти и системи с платен лиценз става за сметка на Изпълнителя, като е допустимо в случаите, когато липсва подходяща свободна алтернатива с необходимата функционалност или тя не отговаря на горните условия.	Задължително	Приложимо
NF28	Ако Изпълнителят предложи внедряване на Системата чрез използване на софтуерно решение със затворен код, то той трябва да обоснове, че това решение е икономически по-изгодно, отколкото разработка на софтуерно решение с отворен код.	Задължително	Приложимо
NF29	Изпълнителят трябва да осигури поддръжка от комерсиална организация, развиваща основните отворени продукти, които ще бъдат използвани като минимум за операционните системи и софтуерните продукти за управление на базите данни.	Препоръчително	Приложимо
NF30	При използването на свободни имплементации на софтуерни библиотеки е необходимо да се организира копие (fork) на съответното хранилище в общото хранилище за проекти с отворен код, финансирани с публични средства в България (https://git.egov.bg/explore/projects). Използващите свободните библиотеки компоненти задават за „upstream repo” хранилищата, като задължително се реферира използваната версия/ commit identifier.	Задължително	Приложимо

NF31	Когато се налага промяна в изходния код на използван софтуерен компонент, промените трябва да се извършват във fork хранилището в съответствие с изискванията на основния проект. Изпълнителят трябва да извърши необходимите действия за включване на направените промени в основния проект чрез „pull requests” и извършване на необходимите изисквания от разработчиците на основния проект промени до приемането им. Тези дейности трябва да бъдат извършвани по време на целия проект. При установяване на наличие на нови версии на използваните проекти се извършва анализ на влиянието върху настоящата система. В случаите, при които се оптимизира използвана функционалност, отстраняват се пропуски в сигурността, стабилността или бързодействието, новата версия се извлича и използва след успешното изпълнение на интеграционните тестове.	Задължително	Приложимо
------	---	--------------	-----------

7.2.4. Изграждане и поддръжка на множество среди

Неприложимо – Системата е вече разработена и средите са конфигурирани и съществуват.

Изпълнителят трябва да изгради и да поддържа минимум следните логически разделени среди:

Среда	Описание
Среда за развойна дейност (Development)	[Неприложимо] Чрез Development средата се осигурява работата по разработката, усъвършенстването и развитието на Системата. В тази среда са налични и допълнителните софтуерни системи и инсталации, необходими за управление на разработката – continuous integration средства, системи за автоматизирано тестване и др.
Staging	[Неприложимо] Чрез Staging средата се извършват тестове преди разгръщане на нова версия от Development средата върху Production средата. В нея се извършват всички интеграционни тестове, както и тестовете за натоварване.
Тестова (Sandbox, Testing)	[Неприложимо] Чрез Sandbox средата всички, които трябва да се интегрират към Системата, могат да тестват интеграцията си, без да застрашават работата на продукционната среда.

Производствена (Production)	[Неприложимо] Това е средата, която е публично достъпна за реална експлоатация и интеграция със съответните външни системи и услуги.
--	--

[Неприложимо] Управлението на средите трябва да става чрез автоматизирана система за провизиране и разгръщане на системните компоненти. При необходимост от страна на Бенефициера, Изпълнителят трябва да съдейства за изграждането на нови системни среди.

[Неприложимо] Изпълнителят може да предложи изграждането на допълнителни среди според спецификите на предложеното решение.

7.2.5. Процес на разработка, тестване и разгръщане

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF32	Процесите, свързани с развитието на Системата, трябва да гарантират висока прозрачност и възможност за обществен контрол над всички разработки по проекта. Изграждането на доверие в гражданите и в бизнеса налага радикално по-висока публичност и прозрачност чрез отворена разработка и публикуването на системите компоненти под отворен лиценз от самото начало на разработката. По този начин те биха могли да съдействат в процесите по развитие и тестване на разработките през целия им жизнен цикъл.	Задължително	Приложимо
NF33	Всички софтуерни приложения, системи, подсистеми, библиотеки и компоненти, които са необходими за реализацията на Системата, трябва да бъдат разработвани като софтуер с отворен код и да бъдат достъпни в публично хранилище. Към настоящия момент следва да се използва общото хранилище за проекти с отворен код, финансирани с публични средства в България (https://git.egov.bg/explore/projects). В случай че върху част от компонентите, нужни за компилация, има авторски права, те могат да бъдат или в отделно хранилище с подходящия за това лиценз или за тях трябва да бъде предоставен заместващ „mock up“ компонент, така че да не се нарушава компилацията на проекта.	Задължително.	Приложимо

NF34	За всеки един разработван компонент Изпълнителят трябва да покрие следните изисквания за гарантиране на качеството на извършваната разработка и на крайния продукт: 1) Документиране на Системата в изходния код, минимум на ниво процедура/функция/клас; 2) Покритие на минимум 50% от изходния код с функционални тестове както и 20% от съществуващата, тъй като е надграждане; 3) Използване на continuous integration практики; Използване на dependency management.	Задължително	Приложимо
NF35	Във всеки един компонент на Системата, който се build-ва и подготвя за инсталация (deployment), е необходимо да присъстват следните реквизити: • Дата и час на build; • Място/среда на build; • Потребител, извършил/стартирал build процеса. Идентификатор на ревизията от кодовото хранилище на компонента, срещу която се извършва build-ът.	Задължително	Приложимо

7.2.6. Бързодействие и мащабируемост

7.2.6.1. Контрол на натоварването и защита от DoS/ DDoS атаки

Код	Описание	Приложимост	Забележка *
NF36	Системата трябва да поддържа на приложно ниво "Rate Limiting" и/или "Throttling" на заявки от един и същ клиентски адрес както към страниците с уеб-съдържание, така и по отношение на заявките към приложните програмни интерфейси, достъпни публично или служебно като уеб-услуги (Web Services) и служебни интерфейси.	Задължително	Приложимо
NF37	Системата трябва да позволява конфигуриране от страна на администраторите на лимитите за отделни страници, уеб услуги и ресурси, които се достъпват с отделен URL/URI.	Задължително	Приложимо

NF38	Системата трябва да поддържа възможност за конфигуриране на различни лимити за конкретни автентикирани потребители (напр. системи на други администрации) и трябва да предоставя възможност за генериране на справки и статистики за броя заявки по ресурси и услуги.	Задължително	Приложимо
-------------	---	--------------	-----------

7.2.6.2. Кохерентно кеширане на данни и заявки

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF39	Отделните информационни системи, подсистеми и интерфейси трябва да бъдат проектирани и да използват системи за разпределен кохерентен кеш в случаите, в които това би довело до подобряване на производителността и мащабируемостта, чрез спестяване на заявки към СУБД или файловите системи на сървърите.	Задължително	Приложимо
NF40	Изпълнителят трябва да опише детайлно подхода и използваните механизми и технологии за реализация на разпределения кохерентен кеш, както и системните компоненти, които ще използват разпределения кеш.	Задължително	Приложимо
NF41	Разпределеният кохерентен кеш трябва да поддържа възможност за компресия на подходящите за това данни – например тези от текстов тип; компресирането на данни може да бъде реализирано и на приложно ниво.	Задължително	Приложимо
NF42	Използваният алгоритъм за създаване на ключове за съхранение/намиране на данни в кеша не трябва да допуска колизии и трябва оптимално да използва процесорните ресурси за генериране на хешове.	Задължително	Приложимо

NF43	Изпълнителят трябва да подбере подходящи софтуерни решения с отворен код за реализиране на буфериране и кеширане на данните в оперативната памет на сървърите. В зависимост от конкретните приложни случаи (Use Cases) е допустимо да се използват и внедрят различни технологии, които покриват по-добре конкретните нужди – например решения като Memcached или Redis в комбинация с Redis GeoAPI могат да осигурят порядъци по-висока мащабируемост и производителност за често достъпвани оперативни данни, номенклатурни данни или документи.	Задължително	Приложимо
NF44	Като минимум разпределен кохерентен кеш трябва да се предвиди при: • Извличане на информация от номенклатури и атомични данни за статус и актуално състояние на партии от регистри в информационните системи; • Извличане на информация от предефинирани периодични справки; • Информация от лога на транзакциите при достъп с електронно-ИД до дадена услуга; • Информация за извършените плащания; • Други, които са идентифицирани на етап бизнес и системен анализ. От кеша следва да бъдат изключени прикачени файлове и големи по обем резултати от справки.	Задължително	Приложимо

7.2.6.3. Бързодействие

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF45	При визуализация на уеб-страници системите трябва да осигуряват висока производителност и минимално време за отговор на заявки - средното време за заявка трябва да бъде по-малко от 1 секунда, с максимум 1 секунда стандартно отклонение за 95% от заявките, без да се включва мрежовото времезакъснение (Network Latency) при транспорт на пакети между клиента и сървъра. Трябва да бъдат създадени тестове за натоварване.	Задължително	Приложимо

7.2.6.4. Използване на HTTP/2

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF46	С оглед намаляване на служебния трафик, времената за отговор и натоварването на сървърите следва да се използва HTTP/2 протокол при предоставяне на публични потребителски интерфейси с включени като минимум следните възможности: Включена header compression; Използване на brotli алгоритъм за компресия; Включен HTTP pipelining; HTTP/2 Server push, приоритизиращ специфични компоненти, изграждащи страниците (CSS, JavaScript файлове и др.).	Задължително	Приложимо към публичните потребителски интерфейси на Платформата. При всяко искане за промяна, което засяга тези интерфейси или свързаната с тях инфраструктурна конфигурация, се проверява и запазва съответствието с изискването.
NF47	Публичните потребителски интерфейси трябва да поддържат адаптивен избор на TLS cipher suites според вида на процесорната архитектура на клиентското устройство - AES-GCM за x86 работни станции и преносими компютри (с налични AES-NI CPU разширения), и ChaCha20/Poly1305 за мобилни устройства (основно базирани на ARM процесори).	Задължително	Приложимо към публичните потребителски интерфейси на Платформата. При всяко искане за промяна, което засяга тези интерфейси или свързаната с тях инфраструктурна конфигурация, се проверява и запазва съответствието с изискването.
NF48	Ако клиентският браузър/клиент не поддържа HTTP/2, трябва да бъде предвиден fall-back механизъм към HTTP/1.1. Тази възможност трябва да може лесно да се реконфигурира в бъдеще и да отпадне, когато браузърите/клиентите, неподдържащи HTTP/2, станат незначителен процент	Задължително	Приложимо към публичните потребителски интерфейси на Платформата. При всяко искане за промяна, което засяга тези интерфейси или свързаната с тях инфраструктурна конфигурация, се проверява и запазва съответствието с изискването.

7.2.6.5. Подписване на документи

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF49	При реализацията на електронно подписване с всички видове електронен подпис трябва да се подписва сигурен хеш-ключ, генериран на базата на образа/съдържанието, а не да се подписва цялото съдържание.	Задължително	Приложимо
NF50	Минимално допустимият алгоритъм за хеширане, който трябва да се използва при електронно подписване, е SHA-256. В случаите, в които не се подписва уеб съдържание (например документи, файлове и др.), е необходимо да се реализира поточно хеширане, като се избягва зареждането на цялото съдържание в оперативната памет.	Задължително	Приложимо
NF51	Системата трябва да поддържа подписване на електронни изявления и електронни документи и с електронни подписи, издадени от Доставчици на доверителни услуги в ЕС, които отговарят на изискванията за унифициран профил на електронните подписи, съгласно подзаконовите правила към Регламент ЕС 910/2014, които влизат в сила и са задължителни от 1 януари 2017 г.	Задължително	Приложимо
NF52	Трябва да бъдат анализирани техническите възможности за реализиране на подписване на електронни изявления и документи без използване на Java аplet и без да се изисква от потребителите да инсталират Java Runtime, като по този начин се осигури максимална съвместимост на процеса на подписване с всички съвременни браузъри. Такава реализация може да бъде осъществена чрез: • използване на стандартни компоненти с отворен код, отговарящи на горните условия, които са разработени по други проекти на държавната администрация и са достъпни в хранилището, поддържано от Министерство на електронното управление – при наличие на такива компоненти в хранилището те трябва да се преизползват и само да бъдат интегрирани в Системата;	Задължително	Приложимо

	• използване на плъгин-модули с отворен код, достъпни за най-разпространените браузъри (Browser Plugins), които са адаптирани и поддържат унифицираните профили на електронните подписи, издавани от доставчик на удостоверителни услуги в ЕС, и съответните драйвери за крайни устройства за четене на сигурни носители или по стандартизиран в националната нормативна уредба протокол за подписване извън браузъра; • чрез интеграция с услуги за отдалечено подписване, предлагани от доставчици на доверителни услуги в ЕС.		
--	---	--	--

7.2.6.6. Качество и сигурност на програмните продукти и приложенията

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF53	Да бъде предвидено спазването на добри практики на софтуерната разработка – покритие на изходния код с тестове – над 60%, документиране на изходния код, използване на среда за непрекъсната интеграция (Continuous Integration), възможност за компилиране и пакетиране на продукта с една команда, възможност за инсталиране на нова версия на сървъра с една команда, система за управление на зависимостите (Dependency Management);	Задължително	Приложимо
NF54	Публичните модули, които ще предоставят информация и електронни услуги в Интернет, трябва да отговарят на актуалните web стандарти за визуализиране на съдържание.	Задължително	Приложимо

7.2.7. Информационна сигурност и интегритет на данните

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
-----	----------	-------------	------------

NF55	Не се допуска съхранението на пароли на администратори, на вътрешни и външни потребители и на акаунти за достъп на системи (ако такива се използват) в явен вид. Всички пароли трябва да бъдат защитени с подходящи сигурни алгоритми (напр. BCrypt, PBKDF2, scrypt (RFC 7914) за съхранение на пароли и където е възможно, да се използва и прозрачно криптиране на данните в СУБД със сертификати (transparent data-at-rest encryption).	Задължително	Приложимо
NF56	Да бъде предвидена система за ежедневно създаване на резервни копия на данните, които да се съхраняват извън инфраструктурата на системата.	Задължително	Приложимо
NF57	Не се допуска използването на Self-Signed сертификати за публични услуги.	Задължително	Приложимо
NF58	Всички уебстраници (вътрешни и публично достъпни в Интернет) трябва да бъдат достъпни единствено и само през протокол HTTPS. Криптирането трябва да се базира на сигурен сертификат с валидирана идентичност (Verified Identity), позволяващ задължително прилагане на TLS 1.2, който е издаден от удостоверителен орган, разпознаван от най-често използваните браузъри (Microsoft Edge, Google Chrome, Mozilla Firefox). Ежегодното преиздаване и подновяване на сертификата трябва да бъде включено като разходи и дейности в гаранционната поддръжка за целия срок на поддръжката.	Задължително	Приложимо
NF59	Трябва да бъдат извършени тестове за сигурност на всички уебстраници, като минимум чрез автоматизираните средства на SSL Labs за изпитване на сървърна сигурност (https://www.ssllabs.com/ssltest/). За нуждите на автентикация с КЕП трябва да се предвиди имплементирането на обратен прокси сървър (Reverse Proxy) с балансиране на натоварването, който да препраща клиентските сертификати към вътрешните приложни сървъри с нестандартно поле (дефинирано в процеса на разработка на Системата) в HTTP Header-a. Схемата за проксиране на заявките трябва да бъде защитена от Spoofing.	Задължително	Приложимо

NF60	Като временна мярка за съвместимост настройките на web сървърите и Reverse Proxy сървърите трябва да бъдат балансирани така, че Системата да позволява използване и на клиентски браузъри, поддържащи по-стария протокол TLS 1.1. Това изключение от общите изисквания за информационна сигурност не се прилага за достъпа на служебни потребители от държавната администрация и доставчици на обществени услуги, които имат служебен достъп до ресурси на Системата.	Задължително	Неприложимо. Не се предвижда поддръжка на TLS 1.1. Публичните и служебните уеб услуги на Платформата следва да използват минимум TLS 1.2 или по-висока актуална версия в съответствие с NF61 и приложимите изисквания за мрежова и информационна сигурност.
NF61	При разгръщането на всички web услуги (Web Services) трябва да се използва единствено протокол HTTPS със задължително прилагане на минимум TLS 1.2.	Задължително	Приложимо
NF62	Програмният код трябва да включва методи за автоматична санитизация на въвежданите данни и потребителски действия за защита от злонамерени атаки, като минимум SQL инжекции, XSS атаки и други познати методи за атаки, и да отговаря, където е необходимо, на Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност.	Задължително	Приложимо
NF63	При проектирането и разработката на компонентите на Системата и при подготовката и разгръщането на средите трябва да се спазват последните актуални препоръки на OWASP (Open Web Application Security Project).	Задължително	Приложимо
NF64	Трябва да бъде изграден модул за проследимост на действия и събития в Системата. Записът за всяко действие (добавяне, изтриване, модификация, четене) трябва да съдържа следните атрибути: ○ Уникален номер; ○ Точно време на възникване на събитието; ○ Вид (номенклатура от идентификатори за вид събитие); ○ Данни за информационна система, където е възникнало събитието;	Задължително	Приложимо

	○ Име или идентификатор на компонент в информационната система, регистрирал събитието; ○ Приоритет; ○ Описание на събитието; ○ Данни за събитието.		
NF65	Астрономическото време за удостоверяване настъпването на факти с правно или техническо значение се отчита с точност до година, дата, час, минута, секунда и при технологична необходимост – милисекунда, изписани в съответствие със стандарта БДС ISO 8601:2006 (актуално издание, действащо към момента на изпълнение на проекта)..	Задължително	Приложимо
NF66	Астрономическото време за удостоверяване настъпването на факти с правно значение и на такива, за които се изисква противопоставеност, трябва да бъде удостоверявано с електронен времеви печат по смисъла на Глава III, Раздел 6 от Регламент ЕС 910/2014. Трябва да бъде реализирана функционалност за получаване на точно астрономическо време, отговарящо на горните условия от доставчик на доверителни услуги или от държавен орган, осигуряващ такава услуга, отговаряща на изискванията на RFC 3161.	Задължително	Приложимо
NF67	Трябва да бъдат проведени тестове за проникване (penetration tests), с които да се идентифицират и коригират слаби места в сигурността на Системата.	Задължително	Приложимо
NF68	При идентификация на регистри и бази данни да се използва електронно удостоверение във формат X.509, издаден за съответния регистър. Идентификацията се осъществява двустранно по протокол TLS (Transport Layer Security - Сигурност на транспортния слой), версия 1.2 или по-висока, дефиниран в Препоръка RFC 5246, приета от IETF	Задължително	Приложимо
NF69	Информационните системи на административните органи да се идентифицират пред регистрите чрез цифров сертификат, двустранно по протокол TLS (Transport Layer Security - Сигурност на транспортния слой), версия 1.2 или по-висока.	Задължително	Приложимо

7.2.8. Използваемост

7.2.8.1. Общи изисквания за използваемост и достъпност

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF70	При проектирането и разработката на интернет страници и мобилни приложения трябва да се спазват стандартите за достъпност на потребителския интерфейс за хора с увреждания WCAG 2.1.	Задължително	Приложимо
NF71	Съдържанието на интернет страниците и мобилните приложения на административните органи, на доставчиците на обществени услуги и на лицата, осъществяващи публични функции, трябва да отговаря на последната обнародвана в „Официалния вестник“ на Европейския съюз версия на хармонизирания стандарт EN 301 549, освен в случаите по чл. 58в, ал. 2 или 3 от ЗЕУ.	Задължително	Приложимо
NF72	Всички ресурси трябва да са достъпни чрез GET заявка на уникален адрес (URL). Не се допуска използване на POST за достигане до формуляр за подаване на заявление, за генериране на справка и други.	Задължително	Приложимо
NF73	Функционалностите на потребителския интерфейс на Системата трябва да бъдат независими от използваните от потребителите интернет браузъри и устройства, при условие че последните са версии в период на поддръжка от съответните производители. Трябва да бъде осигурена възможност за ползване на публичните модули на приложимите услуги през мобилни устройства – таблети и смарт-телефони, чрез оптимизация на потребителските интерфейси за мобилни устройства (Responsive Design). При използване на Captcha се осигуряват алтернативни форми с използване на изходи за различни видове сетивни възприятия, съобразени с различните увреждания.	Задължително	Приложимо

NF74	Не се допуска използване на Captcha като механизъм за ограничаване на достъпа до документи и/или услуги. Алтернативно, Системата трябва да поддържа „Rate Limiting” и/или „Throttling” съгласно изискванията в т. 7.1.1. от настоящите изисквания. Допуска се използването на Captcha единствено при идентифицирани много последователни опити от предполагаем „бот“.	Задължително	Приложимо
NF75	Трябва да бъде осигурен бърз и лесен достъп до електронните услуги и те да бъдат промотирани с подходящи навигационни елементи на публичната интернет страница – банери, елементи от главното меню и др.	Задължително	Приложимо
NF76	Публичните уебстраници на Системата трябва да бъдат проектирани и оптимизирани за ефективно и бързо индексирание от търсещи машини с цел популяризиране сред потребителите и по-добра откриваемост при търсене по ключови думи и фрази. При разработката на страниците и при изготвяне на автоматизирани процедури за разгръщане на нова версия на Системата трябва да се използват инструменти за минимизиране и оптимизация на размера на изходния код (HTML, JavaScript и пр.) с оглед намаляване обема на файловете и по-бързо зареждане на страниците.	Задължително	Приложимо
NF77	Не се допуска използването на HTML Frames, за да не се пречи на оптимизациите за търсещи машини.	Задължително	Приложимо
NF78	При разработката на публични уеббазирани страници трябва да се използват и да се реализира поддръжка на: ○ Стандартните семантични елементи на HTML5 (HTML Semantic Elements); ○ JSON-LD 1.0 (http://www.w3.org/TR/jsonld/); ○ Open Graph Protocol (http://ogp.me) за осигуряване на поддръжка за качествено споделяне на ресурси в социални мрежи и мобилни приложения.	Задължително	Приложимо

NF79	В екранните форми на Системата трябва да се използват потребителски бутони с унифициран размер и лесни за разбиране текстове в еднакъв стил.	Задължително	Приложимо
NF80	Всички текстови елементи от потребителския интерфейс трябва да бъдат визуализирани с шрифтове, които са подходящи за изобразяване на екран и които осигуряват максимална съвместимост и еднакво възпроизвеждане под различни клиентски операционни системи и браузъри. Не се допуска използването на серифни шрифтове (Serif).	Задължително	Приложимо
NF81	Полета, опции от менюта и командни бутони, които не са разрешени конкретно за ролята на влезлия в системата потребител, не трябва да са достъпни за този потребител. Това не отменя необходимостта от ограничаване на достъпа до бизнес логиката на приложението чрез декларативен или програмен подход.	Задължително	Приложимо
NF82	Всяка екранна форма трябва да има наименование, което да се изписва в горната част на екранната форма. Наименованията трябва да подсказват на потребителя какво е предназначението на формата.	Задължително	Приложимо
NF83	Всички търсения трябва да са нечувствителни към малки и главни букви.	Задължително	Приложимо
NF84	Полетата за пароли трябва задължително да различават малки и главни букви.	Задължително	Приложимо
NF85	Полетата за потребителски имена трябва да позволяват използване на имейл адреси като потребителско име, включително да допускат всички символи, регламентирани в RFC 1123, за наименоуването на хостове.	Задължително	Приложимо
NF86	Главните и малките букви на въвежданите данни се запазват непроменени, не се допуска Системата да променя капитализацията на данните, въведени от потребителите.	Задължително	Приложимо
NF87	Системата трябва да позволява въвеждане на данни, съдържащи както български, така и символи на официалните езици на ЕС.	Задължително	Приложимо

NF88	Наименованията на полетата следва да са достатъчно описателни, като максимално се доближават до характера на съдържащите се в тях данни.	Задължително	Приложимо
NF89	Системата трябва да поддържа прекъсване на потребителски сесии при липса на активност. Времето трябва да може да се променя от администратора на системата без промяна в изходния код. Настройките за време за прекъсване на неактивни сесии трябва да включват и възможността администраторите да дефинират стилизирана страница с информативно съобщение, към която Системата да пренасочва автоматично браузърите на потребителите в случай на прекъсната сесия.	Задължително	Приложимо
NF90	Дългите списъци с резултати трябва да се разделят на номерирани страници с подходящи навигационни елементи за преминаване към предишна, следваща, първа и последна страница, към конкретна страница. Навигационните елементи трябва да са логически обособени и свързани със съответния списък и да се визуализират в началото и в края на HTML контейнера, съдържащ списъка.	Задължително	Приложимо
NF91	За големите йерархически категоризации трябва да се предвиди възможност и за навигация по нива или чрез отложено зареждане (lazy load).	Задължително	Приложимо
NF92	Интернет страниците на администрациите трябва отговарят на правилата за институционална идентичност, определени от министъра на електронното управление. Наименованията на домейните и поддомейните, използвани от административните органи за официалните им интернет страници и портали, трябва да отговарят на изискванията на чл. 47 от НОИИСРЕАУ. Ако се използват споделени информационни ресурси от ДХЧО за инсталиране на Системата, за публичен достъп в интернет може да се използват поддомейни на egov.bg със следната конвенция: [име на система].egov.bg. Например: iarais.egov.bg, strategy.egov.bg и др.	Задължително	Приложимо

7.2.8.2. Интернационализация

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF93	Системата трябва да може да съхранява и едновременно да визуализира данни и съдържание, което е въведено/генерирано на различни езици.	Задължително	Приложимо
NF94	Всички софтуерни компоненти на Системата, използваните софтуерни библиотеки и развойни комплекти, приложните сървъри и сървърите за управление на бази данни, елементите от потребителския интерфейс, програмно-приложните интерфейси, web услугите и др. трябва да поддържат стандартно и да са конфигурирани изрично за спазване на минимум Unicode 5.2 стандарт при съхранението и обработката на текстови данни, съответно трябва да се използва само UTF-8 кодиране на текстовите данни.	Задължително	Приложимо
NF95	Всички публично достъпни потребителски интерфейси следва да поддържат многоезичност, като минимум български и английски език.	Задължително	Приложимо
NF96	Публичната част на Системата трябва да бъде разработена и да включва набори с текстове на минимум два официални езика в ЕС, а именно български и английски език. Преводите на английски език трябва да бъдат осъществени професионално, като не се допуска използването на средства за машинен превод без ръчна проверка и корекции от професионални преводачи.	Задължително	Приложимо
NF97	Версиите на съдържанието на съответните езици трябва да включват всички текстове, които се визуализират във всички елементи на потребителския интерфейс, справките, генерираните от системата електронни документи, съобщения, нотификации, имейл съобщения, номенклатурите и таксономите и др. Данните, които се съхраняват в Системата само на български език, се изписват/визуализират на български език.	Задължително	Приложимо

NF98	Системата трябва да позволява превод на всички многоезични текстове с подходящ потребителски интерфейс, достъпен за администратори на Системата, без промени в изходния код. Модулът за превод на текстове, използвани в Системата, трябва да поддържа и контекстни референции, които да позволяват на администраторите да тестват и да проверяват бързо и лесно направените преводи и тяхната съгласуваност в реалните екрани, страници и документи.	Задължително	Приложимо
NF99	Публичната част на Системата трябва да позволява превключване между работните езици на потребителския интерфейс в реално време от профила на потребителя и от подходящ, видим и лесно достъпен навигационен елемент в горната част на всяка страница, който включва не само текст, но и подходяща интернационална икона за съответния език.	Задължително	Приложимо
NF100	При визуализация на числа трябва да се използва разделител за хиляди (интервал).	Задължително	Приложимо
NF101	При визуализация на дати и точно време в елементи от потребителския интерфейс в генерирани справки или в електронни документи всички формати за дата и час трябва да са съобразени с избория от потребителя език/локация в настройките на неговия профил: • За България стандартният формат е „DD.MM.YYYY HH:MM:SS”, като наличието на време към датата е в зависимост от вида на визуализираната информация и бизнес смисъла от показването на точно време; • Системата трябва да поддържа и всички формати съгласно ISO БДС 8601-1:2019.	Задължително	Приложимо

7.2.8.3. Изисквания за използваемост на потребителския интерфейс

Код	Описание	Приложимост	Забележка
-----	----------	-------------	-----------

NF102	Електронните форми за подаване на заявления и за обявяване на обстоятелства трябва да бъдат реализирани с AJAX или с аналогична технология, като по този начин се гарантират следните функционалности: • Контекстна валидация на въвежданите данни на ниво „поле” от форма и контекстни съобщения за грешка/невалидни данни в реално време; • Възможност за избор на стойности от номенклатури чрез търсене в списък по част от дума (autocomplete) и визуализиране на записи, отговарящи на въведеното до момента, без да е необходимо пълните номенклатури да са заредени в браузъра на клиента и потребителят да скролира дълги списъци с повече от 10 стойности	Задължително	Приложимо
NF103	В електронните форми трябва да бъде реализирана валидация на въвежданите от потребителите данни на ниво „поле” (in-line validation). Валидацията трябва да се извършва в реално време на сървъра, като при успешна валидация данните от съответното поле следва да бъдат запазени от сървъра.	Задължително	Приложимо
NF104	Системата трябва да гарантира, че въведените, валидираните и запазените от сървъра данни остават достъпни за потребителите дори за процеси, които не са приключили, така че при волно, неволно или автоматично прекъсване на потребителската сесия поради изтичане на периода за допустима липса на активност, потребителят да може да продължи съответния процес след повторно влизане в системата, без да загуби въведените до момента данни и прикачените до момента електронни документи.	Задължително	Приложимо

NF105	Трябва да бъде реализирана възможност за добавяне и редактиране от страна на администраторите на Системата, без да са необходими промени в изходния код, на контекстна помощна информация за: ○ всяка електронна форма или стъпка от процес, за която има отделен екран/форма; ○ всяка група полета за въвеждане на данни (в случаите, в които определени полета от формата са групирани тематично); ○ всяко отделно поле за въвеждане на данни.	Задължително	Приложимо
NF106	Трябва да бъде разработена контекстна помощна информация за всички процеси, екрани и електронни форми, включително ясни указания за попълване и разяснения за особеностите при попълване на различните групи полета или на отделни полета.	Задължително	Приложимо
NF107	Контекстната помощна информация, указанията към потребителите и информативните текстове за всяка електронна административна услуга не трябва да съдържат акроними, имена и референции към нормативни документи, които са въведени като обикновен текст (plain-text). Всички акроними, референции към нормативни документи, формуляри, изисквания и др. трябва да бъдат разработени като хипервръзки към съответните актуални версии на нормативни документи и/или към съответния речник/списък с акроними и термини.	Задължително	Приложимо

NF108	Достъпът на потребителя до контекстната помощна информация трябва да бъде реализиран по унифициран и консистентен начин чрез подходящи навигационни елементи, като например чрез подходящо разположени микробутони с икони, разположени до/пред/след етикета на съответния елемент, за който се отнася контекстната помощ, или чрез обработка на „Mouse Hover/Mouse Over” събития.	Задължително	Приложимо
NF109	При проектирането и реализацията на потребителския интерфейс трябва да се отчете, че той трябва да бъде еднакво използваем и от мобилни устройства (напр. таблети), които не разполагат с мишка, но имат чувствителни на допир екрани.	Задължително	Приложимо
NF110	Потребителският интерфейс следва да бъде достъпен за хора с увреждания съгласно изискванията на чл. 48, ал. 5 от ЗОП.	Задължително	Приложимо

7.2.8.4. Изисквания за използваемост в случаи на прекъснати бизнес процеси

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF111	Системата трябва да съхранява перманентно всеки започнал процес/процедура по подаване на заявление или обявяване на обстоятелства, текущия му статус и всички въведени данни и прикачени документи дори ако потребителят е прекъснал волно или неволно потребителската си сесия.	Задължително	Приложимо
NF112	При вход в системата потребителят трябва да получава прегледна и ясна нотификация, че има започнати, но недовършени/ неизпратени/ неподписани заявления, и да бъде подканен да отвори модула за преглед на историята на транзакциите.	Задължително	Приложимо

NF113	Модулят за преглед на историята на транзакциите трябва да поддържа следните функционалности: • Да визуализира списък с историята на подадените заявления, като минимум със следните колони – дата, входящ номер, код на типа формуляр, подател (име на потребител и имена на физическото лице - подател), статус на заявлението; • Да предлага видни и лесни за използване от потребителите контроли/инструменти: - за филтриране на списъка (от дата до дата, за предефинирани периоди, като „последния един месец”, „последната една година”; - сортиране на списъка по всяка от колоните, без това да премахва текущия филтър; - свободно търсене по ключови думи по всички колони в списъка и метаданните на прикачените/свързаните документи със заявленията, което да води до динамично филтриране на списъка.	Задължително	Приложимо
--------------	---	--------------	-----------

7.2.8.5. Изисквания за проактивно информирание на потребителите

Код	Описание	Приложимост	Забележка *
NF114	За всички публични интернет страници трябва да бъде реализирана функционалност за публикуване на всяко периодично обновявано съдържание (новини, обявления, обществени поръчки, отворени работни позиции, нормативни документи, отговори по ЗДОИ и др.) в стандартен формат (RSS 2.x, Atom или еквивалент), както и поддържането на публично достъпни статистики за посещаемостта на страницата.	Задължително	Неприложимо. Публичната част на Платформата представлява транзакционен портал за заявяване и проследяване на електронни услуги, а не интернет страница за публикуване на периодично обновявано редакционно съдържание, като новости, обществени поръчки, свободни позиции или отговори по ЗДОИ. В обхвата на проекта не се предвижда разработване на функционалност за публикуване на такава

			съдържание чрез RSS, Atom или еквивалентен формат.
NF115	Системата трябва да поддържа възможност за автоматично генериране на електронни бюлетини, които да се разпращат периодично или при настъпване на събития по електронна поща до регистрираните в Системата потребители, които са заявили или са се съгласили да получават такива бюлетини; Потребителите трябва да имат възможност да настройват предпочитанията през потребителския си профил в Системата.	Задължително	Неприложимо. Платформата изпраща транзакционни съобщения и нотификации, свързани с конкретни заявления, документи и административни процеси, но не е предназначена за генериране и периодично разпространение на електронни бюлетини. Разработването на модул за електронни бюлетини не е включено в обхвата на проекта.

7.2.9. Системен журнал

Код	Описание	Приложимост	Забележка *
NF116	Атрибутите, които трябва да се запазват при всеки запис, трябва да включват като минимум следните данни: • дата/час на действието; • модул на системата, в който се извършва действието; • действие; • обект, над който е извършено действието; • допълнителна информация; • IP адрес и браузър на потребителя.	Задължително	Приложимо
NF117	По време на работа на системата потребителският журнал трябва да се записва в специализиран компонент, който поддържа много бързо добавяне на записи; този подход се налага, за да не се забавя излишно работата на Системата.	Задължително	Приложимо

NF118	Специална фонова задача трябва да акумулира записаните данни и да ги организира в отделна специално предвидена за целта база данни, отделна от работната база данни на системата.	Задължително	Приложимо
NF119	Данните в специализираната база данни трябва да се архивират и изчистват, като в специализираната база данни трябва да бъде достъпна информация за не повече от 2 месеца назад; при необходимост от информация за предишен период администраторът на системата трябва първо да възстанови архивните данни.	Задължително	Приложимо
NF120	Трябва да бъде предоставен достъп до системния журнал на органите на реда чрез потребителски или програмен интерфейс; за достъпа трябва да се изисква електронна идентификация.	Задължително	Приложимо. Достъпът до системния журнал се предоставя по установения за Платформата ред и при спазване на изискванията за електронна идентификация, контрол на достъпа и проследимост. При промяна на системния журнал или механизмите за достъп съответствието с изискването трябва да бъде запазено.

7.2.10. Дизайн на бази данни и взаимодействие с тях

Код	Описание	Приложимост	Забележка *
NF121	Дизайнът на схемата на базата данни (ако има такава) трябва да бъде с максимално ниво на нормализация, освен ако това не би навредило сериозно на производителността.	Задължително	Приложимо
NF122	Базата данни трябва да може да оперира в клъстер, в определени случаи следва да бъде използван т.нар. sharding.	Задължително	Приложимо
NF123	Имената на таблиците и колоните трябва да следват унифицирана конвенция.	Задължително	Приложимо
NF124	Трябва да бъдат създадени индекси по определени колонии, така че да се оптимизират най-често използваните заявки; създаването на индекс трябва да	Задължително	Приложимо

	е мотивирано и подкрепено със замервания.		
NF125	Връзките между таблици трябва да са дефинирани чрез foreign key.	Задължително	Приложимо
NF126	Периодично трябва да бъде правен анализ на заявките, включително чрез EXPLAIN (при SQL бази данни), и да бъдат предприети мерки за оптимизиране на бавните такива.	Задължително	Приложимо
NF127	Задължително трябва да се използват транзакции, като нивото на изолация трябва да бъде мотивирано в предадената документация.	Задължително	Приложимо
NF128	При операции върху много записи (batch) следва да се избягват дългопродължаващи транзакции.	Задължително	Приложимо
NF129	Заявките трябва да бъдат ограничени в броя записи, които връщат.	Задължително	Приложимо
NF130	При използване на ORM или на друг слой на абстракция между приложението и базата данни, трябва да се минимизира броят на излишните заявки (т.нар. n+1 selects проблем).	Задължително	Приложимо при искания за промяна, които засягат достъпа до релационната база данни чрез ORM или друг слой за абстракция. Конкретният подход и извършените оптимизации се описват в Системния проект и техническата документация.
NF131	При използване на нерелационна база данни трябва да се използват по-бързи и компактни протоколи за комуникация, ако такива са достъпни.	Задължително	Неприложимо към текущата архитектура на Платформата, тъй като за съхраняване на структурираните данни се използват релационни бази данни, а за неструктурираните документи – файлово или обектно хранилище. Не се използва нерелационна база данни. Ако бъдещо искане за промяна предвижда въвеждане на нерелационна база данни, приложимостта на изискването се преценява отново и се

			определя в искането за промяна и в Системния проект.
NF132	При обработката на данните да се спазват формализираните описания, които подлежат на задължително унифициране: 1. имена; 2. адрес; 3. единен граждански номер; 4. личен номер на чужденец; 5. ЛН - личен номер (за гражданите на 6. Европейския съюз и техните семейства); 7. единен идентификационен код, определен от Агенцията по вписванията; 8. единен идентификационен код (код по БУЛСТАТ); 9. служебен номер по чл. 84, ал. 3 от 10. Данъчно-осигурителния процесуален кодекс; 11. наименование на юридическо лице; 12. телефонни номера; други, определени от министъра на електронното управление.	Задължително	Приложимо при искания за промяна, които включват въвеждане или изменение на информационни обекти, структури от данни, полета, формати или правила за обработване на посочените категории данни. Конкретните формализирани описания се определят в Системния проект.
NF133	Във връзка с изискванията за оперативна съвместимост, при разработка на Системата да се предвиди: • използването на дефинираните вече обекти в Регистъра на информационните обекти; • вписване на формализирани описания на данните, ако чрез Системата се обработват данни, за които АО е първичен администратор.	Задължително	Приложимо

7.2.11. Изисквания по отношение на киберсигурност в съответствие с чл. 12, ал. 1 от

7.2.11.1. НМИМИС

С цел достигане на изискваното ниво на сигурност на информацията, в мрежите и информационните системи следва да се предвидят следните изисквания:

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF134	Да бъдат включени адекватни и комплексни изисквания за мрежова и информационна сигурност, основани на анализ и оценка на риска, с цел да се гарантира, че изискваното ниво на сигурност на информацията, мрежите и информационните системи е заложено още в етапа на разработка и внедряване	Задължително	Приложимо
NF135	Да се представят анализ и оценка на риска, които да послужат като основа за включването на адекватни и комплексни изисквания за мрежова и информационна сигурност.	Задължително	Приложимо
NF136	Ненужните портове по протоколи TCP и User Datagram Protocol (UDP) да бъдат забранени чрез адекватно конфигуриране на използваните софтуерни решения, хардуерни устройства и оборудване за защита и контрол на трафика.	Задължително	Приложимо
NF137	Да се използва отделна, изолирана от другите информационни и комуникационни системи и от интернет, подходящо защитена среда (мрежа, система, софтуер и др.) за целите на администриране на информационните и комуникационните системи и техните компоненти. Тази среда трябва да не се използва за други цели.	Задължително	Приложимо
NF138	Да се валидират всички входни данни, постъпващи от клиента, включително съдържанието, предоставено от потребителя, и съдържанието на браузъра, като headers на препращащия и потребителски агент	Задължително	Приложимо
NF139	Всички данни да бъдат кодирани с HTML, изпращани от клиента и показвани в уебстраница.	Задължително	Приложимо

NF140	Да се ограничават заявките и по-специално по максимална дължина на съдържанието, максимална дължина на заявката и максимална дължина на заявката по URL.	Задължително	Приложимо
NF141	Да се конфигурират типът и размерът на headers, които уебсървърът ще приеме.	Задължително	Приложимо
NF142	Да се ограничава времетраенето на връзката (connection Timeout) - времето, за което сървърът изчаква всички headers на заявката, преди да я прекъсне, както и минималният брой байтове в секунда при изпращане на отговор на заявка.	Задължително	Приложимо
NF143	Да се въведе ограничение на броя неуспешни опити за влизане в системата	Задължително	Приложимо
NF144	Да не се допуска извеждането на списък на уеб директориите	Задължително	Приложимо
NF145	Бисквитките (cookies) задължително да имат: • флаг за защита (security flag), който инструктира браузъра, че „бисквитката“ може да бъде достъпна само чрез защитени SSL канали; • флаг HTTP only, който инструктира браузъра, че „бисквитката“ може да бъде достъпна само от сървъра, а не от скриптовете, от страна на клиента.	Задължително	Приложимо
NF146	Да се предвидят и предприемат мерки за защита на DNS, като задължително се прилага DNSSEC (Domain Name System Security Extensions);	Задължително	Приложимо

NF147	По отношение на системните записи (Logs) да бъдат предвидени следните възможности: • в сървъри за приложения, които поддържат критични дейности, сървъри от системната инфраструктура, сървъри от мрежовата инфраструктура, охранителни съоръжения, станции за инженеринг и поддръжка на индустриални системи, мрежово оборудване и работни места на администратори се регистрират автоматично всички събития, които са свързани най-малко с автентикация на потребителите, управление на профилите, правата на достъп, промени в правилата за сигурност и функциониране на информационните и комуникационните системи; • за всяко от тези събития в записите се отбелязва с астрономическото време, когато е настъпило събитието; • да бъде предвидена възможност за синхронизиране на часовниците на компоненти на информационните и комуникационните системи, като се използва протокол NTP V4 (Network Time Protocol, версия 4.0 и следващи), основан на RFC 5905 на IETF от 2010 г., като се осигурява хронометрична детерминация с времевата скала на UTC (Coordinated Universal Time), или аналогичен; • да се предвиди как информацията ще бъде	Задължително	Приложимо
--------------	---	--------------	-----------

	архивирана за срок, не по- кратък от дванадесет месеца.		
--	--	--	--

8. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА ПО ПРОЕКТА

8.1. Дейност 1 Развитие на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа

В рамките на Дейност 1 се изпълняват заявки за развитие с цел осигуряване на устойчивост и нормално функциониране на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа в съответствие с нормативни промени и произтичащи от потребителски нужди. В обхвата на дейността се и реализират дейности по развитие на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа, съгласно изискванията на Бенефициера или подобрения в текущо разработени функционалности по искания за промяна.

1. Развитие на приложния софтуер на Платформата (за всички модули и функционалности), в рамките на текущата система;
2. Развитие на функции и на функционалности на Платформата (за всички модули и функционалности),
3. Изготвяне на нови справки и статистически данни, както и разширяване на съществуващи справки, свързани с функционирането на Платформата;
4. Промяна и подобрения в текущо разработени функционалности и разработване на допълнителни такива при необходимост, за обслужване на процесите изпълнявани в системата, промени в технологичната рамка или промяна с цел постигане на пълна автоматизация на работните процеси.
5. Други промени свързани с изпълнение на бизнес процесите и функциите на администраторите на работни процеси, както и заявителите на електронни услуги.

Възлагането на дейностите е с писмено искане за промяна по Приложение П1 и условията, описани в т.5.7 Възлагане на искания за промяна от настоящата техническа спецификация.

8.1.1. Описание на дейността

8.1.1.1. Поддейност: Развитие на приложния софтуер на Платформата (за всички модули и функционалности), в рамките на текущата система

Срокът на изпълнението на всяко отделно искане за промяна и конкретните изисквания към изпълнението се посочват в писмено искане за промяна, съгласно т. 5.7. Възлагане на искания за промени от настоящата техническа спецификация.

1. Актуализиране, промяна и допълнение на приложния софтуер на Платформата, се извършват в срок, съгласуван между страните.

2. Актуализиране на номенклатури и класификатори, използвани от Платформата, при идентифицирана необходимост

3. Развитие на заложените процеси, функционалности и валидации в Платформата за обработка на информацията и данните в срок, съгласуван с Бенефициера.

4. Предоставяне на изпълним пакет за инсталация с документиране на всички реализирани изменения за всички нови версии на Платформата, отстраняване на проблеми. Инсталационният пакет следва да бъде придружен със сорс код, съхранен в хранилището на системата, актуализирана документация, в случай че се променя функционалността.

5. Актуализиране на съществуващите, дефиниране и развитие на нови интерфейси за обмен на информация между Платформата и останалите вътрешни и външни информационни системи.

6. Актуализация и развитие на съществуващите услуги и интерфейси.

7. Синхронизиране на процеси/услуги в Платформата произтичащи от настъпили промени в други информационни системи (вътрешни или външни за Възложителя).

Развитието се извършва от Изпълнителя след преглед, настройка и оптимизация и съгласувано с представителите на Бенефициера.

8.1.1.2. Развитие на функции и други функционалности на Платформата

Разработени интерфейси за връзка с други системи на Възложителя или външни системи включително и актуализиране и промени в системата, базата данни поради настъпили нормативни промени, промени в работни процеси, процедури, организационни промени в рамките на съществуващата функционалност.

Регистрирани искания за промяна при съгласувателната процедура на МВР, с което се постига оптимизиране на работния в МВР-ДМ и ОДМВР/СДВР:

1. Получени писма от дирекция „Миграция“ с искане за Преконфигуриране на съгласувателната процедура за МВР в ППИР (от петстепенна- двустепенна/трисепенна в зависимост от процеса);
2. Да се създаде роля на Одобряващ, която обединява ролята началник сектор и/или началник отдел). За Териториалните звена да се добавят нови роли Началник сектор/група за съгласуване на заявления за изпращане към ДМ и Експерт МВР за проверка на заявление . Промяната се извършва от Изпълнителя след преглед, настройка и оптимизация и съгласувано с представителите на Бенефициера;

3. Уведомлението до заявителя с информация за предоставения достъп до пазара на труда, да се изпрати на заявителя чрез промяна на съдържанието на мейла и да е видимо от заявителя в портала в секция „документи“.
4. Интеграция на Платформата с единния регистър на чужденците.

8.1.1.3. Изготвяне на справки и статистически данни

1. Разработване на механизъм за докладване и обобщаване на статистически данни за ползването на услугите на администрациите в рамките на електронното управление. Тези данни да се визуализират на портала в реално време.
2. Разширяване на разработените справки при получени искания.
3. Създаване, разработване, генериране и предоставяне на Бенефициера на различни справки и отчети, при невъзможност те да бъдат извлечени с наличната функционалност на системата.
4. Реализация на подобрения или разширения в справочната част или в оперативните модули - в частта им за извеждане (визуализация) на данни и допълнителна информация в срок, съгласуван между Бенефициера и Изпълнителя:
5. Унифициране на етикети на полета, формат на визуализираната информация, наименование на данните/информацията в справочната част и използваната терминология в съответния компонент;

8.1.2. Изисквания към изпълнение на дейността

С цел развитие на съществуващата Платформа, Изпълнителят осъществява дейности по разработване и внедряване, съгласно спецификата посочена в т. 8.1 от настоящия документ. Конкретните технически изисквания се предоставят от Бенефициера на Изпълнителя с искане за промяна, по ред и начин, описан в т. 5.7 от настоящия документ.

Приемането на извършената работа за всяко искане за промяна се извършва с подписването на приемо-предавателен протокол, към който задължително се прилагат отчетни документи, посочени в съответното искане за промяна.

При изпълнението на искане за промяна, при спазване изискванията на съответния етап на изпълнение на проекта и съгласно т.6 Етапи на изпълнение и спецификата на дейността, възложена в заявката, Изпълнителят трябва да спазва етапите, където е приложимо.

8.1.3. Очаквани резултати

Очакваните резултати от изпълнението на Дейност 1:

- Надградени съществуващи функционалности на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа или реализирани нови, съгласно искания за промени;
- Актуализирана техническа и експлоатационна документация.

9. ДОКУМЕНТАЦИЯ

9.1. Изисквания към документацията

При приключване на изпълнението на дейностите по искане за промяна, Изпълнителят предоставя на Бенефициера актуална документация и актуализира сорс кода в хранилището за проекти на <https://git.egov.bg/explore/projects>. Предоставената документация следва да бъде актуализирана, с направените по приложния софтуер промени, като се отразяват в тях само извършените промени в резултат на изпълнение на настоящия проект.

Документацията се създава или актуализира за всяко искане за промяна в зависимост от неговия обхват и приложимите етапи. Актуализирането следва да обхваща засегнатите части на съществуващата документация, като едновременно с това се запазват нейната цялост, актуалност и съответствие с реално внедрената версия на Платформата.

За всяка реализирана промяна трябва да бъде осигурена проследимост между изискванията в искането за промяна, резултатите от анализа, системния проект или неговата актуализация, конкретната версия на изходния код, тестовите сценарии, установените резултати от тестването и приемо-предавателния протокол.

10.РЕЗУЛТАТИ

Очакваните резултати от изпълнението на настоящия проект са посочени в т.3.4, както и в.т.8.1.3.

ОБРАЗЕЦ НА Искане за промяна

ИСКАНЕ ЗА ПРОМЯНА

ПО ДЕЙНОСТ 1 ОТ ПРОЕКТ ПО РЕД 11 ОТ ПГ 2026

„Развитие на Платформата за производство за издаване на разрешителни за работа“

(ПО ДОГОВОР №МЕУ-СИ-Д-14/14.07.2025 г. (№ПО-16-2241/14.07.2025 г. на ИО АД) МЕЖДУ ИАИЕУ И ИО АД)

Дейност		
Обем работа в човекочасове	Общ обем работа ч/ч	
Единични стойности на човекочас на експерти на Изпълнителя		
Равностойност в човекодни		
Стойност в евро без ДДС	Обща стойност евро без ДДС.	
Период на изпълнение:	От г.	До г.
Ръководител на заявката от страна на Бенефициера		
Ръководител на заявката от страна на Изпълнителя		

1. Обща информация

1.1. Въведение

(описва се необходимостта породила нуждата от промяна или изпълнение на дейност)

1.2. Съществуващо положение

(описва се съществуващото положение и засегнатите компоненти на Единния модел, (където е приложимо), които са засегнати от промяната или изпълнение на дейност)

1.3. Цели

(описват се целите, които ще се постигнат с исканата промяна или изпълнение на дейност)

1.4. Очаквани резултати

(описват се очакваните резултати)

2. Засегнати модули/функционалности на Платформата

(ако е приложимо се описват засегнатите от заявените промени модули/функционалности на Платформата)

3. Описание на =искането за промяна

(описват се основните изисквания на Бенефициера за изпълнението – нови или надграждащи функционалности, работни процеси, интерфейси, засегнати страни и т.н. Специфицират се поддейностите, които ще се изпълняват по искането).

4. Други изисквания

(описват се други специфични изисквания към изпълнението на искането за промяна)

5. Приложения:

(описват се приложенията, ако има такива).

За Бенефициера:	Ръководител проект/заявка: (име, длъжност).....	Подпис:
	Ръководител на договора от страна на Бенефициера: (име, длъжност).....	Подпис:
За Изпълнителя:	Ръководител проект/заявка: (име, длъжност).....	Подпис:
	Ръководител на договора от страна на Изпълнителя: (име, длъжност).....	Подпис: